

Škola: Základní škola a mateřská škola Postřekov, příspěvková organizace	
Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání	
Č.j.: ZŠ-40/2024	Účinnost od: 02. 09. 2024
Spisový znak:	Skartační znak: S 10
Schváleno ŠR dne: 02. 09. 2024 Schváleno pedagogickou radou dne: 30. 8. 2024	

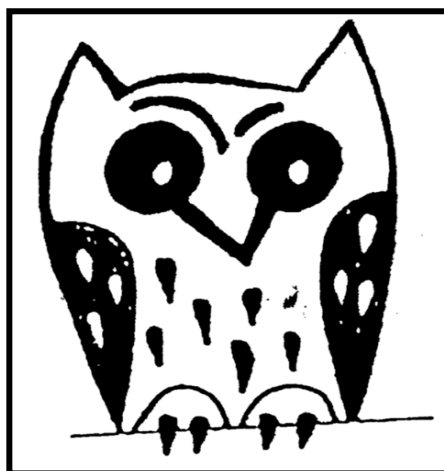
Základní škola a mateřská škola Postřekov, příspěvková organizace

Školní vzdělávací program pro základní vzdělání

CESTY

„Prvním krokem na cestě ke štěstí je učení se.“

Dalajlama

Náš vzdělávací program má motivační název „Cesty“.
Naším žákům chceme ukázat nejrozumnější cesty ke vzdělání nejen na naší škole,
ale i v budoucím životě. Těmito cestami máme na mysli široké spektrum
uplatňovaných přístupů, metod a forem výuky.

Obsah

1. Identifikační údaje	4
2. Charakteristika školy	5
2.1 Úplnost a velikost školy	5
2.2 Charakteristika pedagogického sboru	5
2.3 Dlouhodobé projekty	5
3. Charakteristika ŠVP	6
3.1 Zaměření školy	6
3.2 Pojetí a cíle základního vzdělávání	6
3.3 Výchovné a vzdělávací strategie	7
3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	9
3.5 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných	11
3.6 Začlenění průřezových témat	11
3.6.1 Osobnostní a sociální výchova	13
3.6.2 Výchova demokratického občana	14
3.6.3 Výchova a myšlení v evropských a globálních souvislostech	14
3.6.4 Multikulturní výchova	15
3.6.5 Environmentální výchova	16
3.6.6 Mediální výchova	17
4. Učební plán	19
5. Učební osnovy	20
5.1 Jazyk a jazyková komunikace	20
5.1.1 Český jazyk a literatura	20
5.1.2 Anglický jazyk	42
5.2 Matematika a její aplikace	52
5.2.1 Matematika	52
5.3 Informatika	73
5.3.1 Informatika	73
5.4 Člověk a jeho svět	79
5.4.1 Prvouka	79
5.4.2 Vlastivěda	95

5.4.3 Přírodověda	107
5.5 Umění a kultura	116
5.5.1 Výtvarná výchova	116
5.5.2 Hudební výchova	124
5.6 Člověk a zdraví	133
5.6.1 Tělesná výchova	133
5.7 Člověk a svět práce	144
5.7.1 Pracovní činnosti	144
6. Evaluace	176
6.1 Klasifikační řád	177

1. Identifikační údaje

Název ŠVP: Cesty

Údaje o škole:

Název zařízení: **Základní škola a mateřská škola Postřekov, příspěvková organizace**

Adresa zařízení: 345 35 Postřekov čp. 271

Ředitel školy: Mgr. Martin Oríšek

IČO: 60611383

IZO: 102 540 322

REDIZO: 650 055 497

Kontakty: tel.: 374 446 447, 728 398 779

email: zakladni@zsms-postrekov.cz

http: www.zspostrekov.wz.cz

Zřizovatel:

Název: Obec Postřekov

Adresa: Postřekov čp. 270, 345 35 Postřekov

Kontakty: tel.: 379 796 219, 379 796 142

fax: 379 796 142

e-mail: urad@obecpostrekov.cz

http: www.obecpostrekov.cz

Koordinátor:

Mgr. Andrea Langová

ŠVP ZV Cesty schválen ředitelem školy po projednání v Radě školy dne:

Platnost dokumentu: od 1. září 2022

.....
razítko školy

.....
Mgr. Martin Oríšek
ředitel školy

2. Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola v Postřekově je neúplná základní škola s pěti ročníky. Její součástí je základní škola, mateřská škola, školní družina a jídelna.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen ředitelem školy, pedagogy a vychovatelkami ŠD. Dle potřeby a doporučení pedagogicko-psychologické poradny pracují ve škole i asistenti pedagoga. Ve škole pracuje metodik prevence sociálně patologických jevů a koordinátor ŠVP. Všichni pedagogičtí pracovníci se průběžně vzdělávají a obohacují své vědomosti a dovednosti v DVPP, aby mohli nabídnout žákům nové aktivity a náměty pro práci v době vyučování i volného času.

Při pedagogické práci prosazujeme osobní zodpovědnost, zainteresovanost a autoritu, která vychází z osobních a profesních kvalit učitele. Škola spolupracuje s PPP Domažlice a SPC Plzeň.

2.3 Dlouhodobé projekty

Škola využívá projekty, které jsou postaveny na spolupráci s jinými subjekty. Mezi ně patří projekt Recyklohraní, Ovoce do škol, MAS Český les, z. s. a Projekt OPV VV. V rámci dlouhodobých projektů žáky vedeme ke zdravému životnímu stylu a ochraně životního prostředí.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Naše škola je běžná škola rodinného typu. Učíme žáky osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení, při dosahování cílů základního vzdělávání zohledňujeme potřeby a možnosti každého žáka. Zavádíme do výuky efektivní metody formou skupinové práce, neboť chceme žáky vést k týmové práci, k vzájemné pomoci a sounáležitosti se skupinou. Pro budoucí život v EU posilujeme výuku AJ a konverzace.

Ve všech předmětech se zaměřujeme na využívání digitálních technologií.

Za velice důležité považujeme naučit žáky zdravému životnímu stylu. Těžištěm této výchovy je učivo Tv, ale důsledně využíváme všech možností daných učivem Prv, Př i ostatních předmětů. Snažíme se vypěstovat u žáků dobrý vztah k pohybovým aktivitám tak, aby se staly jejich každodenní potřebou.

Ve vztahu k zákonným zástupcům a žákům klademe důraz na otevřenost školy, respektujeme žáka jako osobnost, uplatňujeme v nejvyšší možné míře diferencovaný přístup k žákům, k požadavkům zákonných zástupců přistupujeme s maximální vstřícností a usilujeme o co nejuzší spolupráci mezi školou a rodinou.

3.2 Pojetí a cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání na **1. stupni** usnadňuje svým pojetím přechod žáků z předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka (včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných). Vzdělávání svým činnostním a praktickým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k dalšímu učení, vede je k učební aktivitě a k poznání, že je možné hledat, objevovat, tvořit a nalézat vhodnou cestu řešení problémů.

Cíle základního vzdělávání

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení;
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů;
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci;
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých;

- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti,
- uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti;
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě;
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný;
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám,
- učit je žít společně s ostatními lidmi;
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi
- a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci;
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

3.3 Výchovné a vzdělávací strategie

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku, tudíž i kombinovaně k rozvoji všech klíčových kompetencí. Naplňování jednotlivých klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu žáků je možno izolovaně popsat následujícím způsobem.

Strategie směřující ke kompetenci pracovní

- Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia.
- Umožňujeme žákům podílení se na tvorbě pomůcek do výuky, prezentování výsledků vlastní práce žákům ostatních ročníků.
- Vyžadujeme od žáků zhodnocení vlastní práce i práce spolužáků a návrhy na zlepšení.
- Vedeme žáky k využívání získaných poznatků při konkrétních činnostech propojených s praktickým životem a zdůrazňujících vztah k volbě povolání – hraní rolí, diskuse, skupinová práce,

Strategie směřující ke kompetenci sociální a personální

- Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování
- Vyžadujeme od žáků zodpovědnost za plné dodržování Školního řádu.
- Od prvního ročníku zařazujeme do výuky práci v týmu, zdůrazňujeme pravidla kvalitní spolupráce a nutnost vzájemné pomoci.
- Vyžadujeme od žáků (zpočátku s pomocí učitelů, později samostatně) rozdělení rolí ve skupině, vytvoření pravidel pro práci v týmu, převzetí zodpovědnosti za splnění úkolu (dvojice, skupiny, třída, škola).
- Využíváme diskusního kruhu, řízené diskuse, prezentace názorů žáků ve všech předmětech.
- Využíváme skupinovou práci, spolupráci ve třídě, vzájemnou pomoc při učení.
- Výuku orientujeme na konkrétní příklady z každodenního života (simulace, hraní rolí) - využíváme prožitkové vyučování, hry.

- V rámci spolupráce s různými věkovými skupinami organizujeme společné akce starší žáci-mladší žáci, akce pro rodiče a veřejnost.

Strategie směřující ke kompetenci komunikativní

- Využíváme týmovou práci a kooperativní vyučování.
- Umožňujeme žákům prezentovat vlastní názory.
- Vytváříme žákům dostatečný prostor pro samostatné ústní i písemné prezentace (samostatná práce, projekty, referáty, řízené diskuse).
- Vyžadujeme od žáků využívání informačních technologií pro získávání informací i tvorbu výstupů (časopis, webová stránka, prezentace, ...).
- Důraz klademe na prožitkové vyučování.
- Zařazujeme činnosti umožňující komunikaci s různými věkovými skupinami žáků i s dospělou populací (spolupráce a společné akce starší – mladší, akce pro rodiče a veřejnost).

Strategie směřující ke kompetenci občanské

- Vyžadujeme od žáků již od prvního ročníku spolupodílení se na vytváření pravidel „vlastní“ třídy.
- Vyžadujeme od žáků hodnocení vlastního chování i chování spolužáků, hledání společného řešení při nedodržování pravidel třídy či školního řádu – vyžadujeme od žáků přijetí zodpovědnosti za plné dodržování pravidel třídy i školního řádu.
- Žákům poskytujeme možnost upozornit na fyzické i psychické násilí, se kterým se setkávají.
- Ve výuce používáme metody hraní rolí pro přiblížení různých životních situací a jejich řešení, využíváme prožitkové vyučování.
- Zadáváme žákům konkrétní příklady z každodenního běžného života.
- Na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí.
- Nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům.
- Utváříme národní vědomí každého dítěte a respekt k jiným etnickým, kulturním a jazykovým odlišnostem.

Strategie směřující ke kompetencím k učení

- Zařazujeme do výuky problémové vyučování, experiment.
- Na začátku vyučovací jednotky vždy společně s žáky vyvodíme cíl, na konci vyučovací jednotky společně s žáky zhodnotíme jeho dosažení.
- Využíváme sebekontrolu a sebehodnocení žáků.
- Zadáváme žákům samostatné práce vyžadující aplikaci teoretických poznatků.
- Vyžadujeme od žáků vhodné rozvržení vlastní práce.
- Umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, náměty.
- Společně s žáky vytváříme kritéria hodnocení dané práce, úkolu, portfolia.
- Rozvíjíme u žáků čtení s porozuměním.

Strategie směřující ke kompetencím k řešení problémů

- Umožňujeme žákům vytvářet hypotézy, pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, provádět pokusy, ověřit výsledek řešení a zvážit jeho uplatnění v praxi.
- Nabízíme žákům k řešení úkoly, které vyžadují propojení znalostí z více vyučovacích předmětů i využití praktických dovedností z různých oblastí lidské činnosti, a tudíž i více přístupů k vyřešení.

- Žákům nebráníme při vlastní volbě pořadí vypracování úkolů.
- Ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.
- Žákům umožňujeme vyjádřit svůj názor.

Strategie směřující ke kompetencím digitálním

- Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti. Samostatně rozhodovat, které technologie použít pro jakou činnost či řešený problém.
- Vedeme je k tomu, aby získávali, vyhledávali data, informace digitální obsah, k tomu volili postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Žáci využívají digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce.
- Zároveň se žáci učí předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních. Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednají eticky.
- V hodinách se učí chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovat se s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání, vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Podpůrná opatření

- **prvního stupně** – ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka
- **druháho stupně** – využívání individuálního přístupu ke vzdělávacím potřebám žáka, úpravy v organizaci a metodách výuky, využití podpůrného opatření v podobě individuálního vzdělávacího plánu.
- **třetího stupně** – již znatelné úpravy v metodách práce, v organizaci a průběhu vzdělávání, v úpravě školního vzdělávacího programu, v hodnocení žáka
- **čtvrtého stupně** – významné úpravy v metodách a v organizaci vzdělávání, úpravy v obsahu vzdělávání, dále možnost úprav výstupů ze vzdělávání
- **pátého stupně** – nejvyšší míru přizpůsobení organizace, průběhu a obsahu vzdělávání, podporu rozvoje schopností a dovedností žáka a kompenzaci důsledků jeho zdravotního postižení. Organizace vzdělávání žáka a volba metod výuky plně akceptuje zdravotní stav žáka a omezení, která z něho vyplývají.

Naše škola je otevřená žákům se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním, sociálním znevýhodněním i žákům talentovaným, žákům s mimořádným nadáním. Školní vzdělávací program žáků se zvláštními vzdělávacími potřebami naplňujeme formou individuální integrace. V průběhu školní docházky sledujeme žáky se zvláštními potřebami, po dohodě se zákonnými zástupci žáka doporučujeme na vyšetření v PPP. Úzce spolupracujeme s PPP Domažlice.

Při práci s těmito žáky využíváme specifických přístupů pro hodnocení a klasifikaci. Spolupracujeme se školským poradenským pracovištěm, velmi úzce spolupracují jednotliví vyučující a třídní učitel zajišťuje informovanost vyučujících o aktuální vzdělávací situaci žáka.

Realizace podpůrných opatření:

- IVP, Plán pedagogické podpory,
- zajištění kompenzačních a relaxačních pomůcek,
- zajištění podnětného a vstřícného prostředí,
- vhodné materiální a technické vybavení podle druhu a stupně zdravotního postižení,
- individualizace a diferenciací vzdělávání,
- zkvalitňování připravenosti pedagogických pracovníků pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- aktivní působení asistent pedagoga osobního asistenta a
- úzká a systematická spolupráce s rodiči nebo zákonnými zástupci
- rozsah péče vychází z doporučení odborného pracoviště, z koncepce a podmínek školy.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (PLPP) žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností.

Poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování Individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

O zařazení dítěte do školy rozhoduje ředitel po dohodě se zákonnými zástupci žáka na základě lékařského a speciálně-pedagogického vyšetření a s přihlédnutím k možnostem školy (architektonického řešení, možnost asistenta pedagoga, počet žáků ve třídě, zkušenosti a vzdělání pedagogického sboru, zabezpečení materiálně technickým vybavením školy, spolupráce se školským poradenským zařízením, spolupráce se zákonnými zástupci apod.) i místním specifickým (dopravní obslužnost, dostupnost zdravotně sociální péče, vzdálenost jiné školy od bydliště dítěte).

Za nezbytné považujeme:

- seznámení všech pedagogů, ale i spolužáků, s daným postižením žáka (možnost přednášek a konzultací vztahujících se k postižení žáka);
- dohodu se zákonnými zástupci a odborným pracovištěm na možnostech úzké spolupráce;
- pomoc při vypracování individuálního vzdělávacího plánu;
- vysvětlení a objasnění způsobu hodnocení žáka (slovní hodnocení, možnosti úlev);
- zabezpečení potřebných kompenzačních a didaktických pomůcek;

Individuální vzdělávací plán obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických

pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka. IVP sestavuje třídní učitel, IVP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. V individuálním vzdělávacím plánu jsou dále uvedeny zejména informace o

- úpravách obsahu vzdělávání žáka,
- časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání,
- úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka,
- případné úpravě výstupů ze vzdělávání žáka

Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

3.5 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Škola vyhledává a rozvíjí talent a mimořádné nadání žáků. Při zjišťování mimořádného nadání žáků spolupracuje s poradenským pracovištěm a na základě závěrů odborného vyšetření sestavuje a realizuje individuální vzdělávací plán se strukturou dle právní úpravy. Mimořádně nadaní žáci mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory (PLPP) nadaného a mimořádně nadaného žáka

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností.

Poskytování podpurných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. Vyhodnotí, zda podpurná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování Individuálního vzdělávacího plánu (IVP) mimořádně nadaného žáka

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka a se školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel se zákonnými zástupci mimořádně nadaného žáka.

Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

3.6 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV);
- Výchova demokratického občana (VDO);
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS);
- Multikulturní výchova (MKV);
- Environmentální výchova (EVVO);
- Mediální výchova (MV).

3.6.1 Osobnostní a sociální výchova

Specifikem Osobnostní a sociální výchovy je to, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Tematické okruhy		1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.
Osobnostní rozvoj						
Rozvoj schopnosti poznávání	OSV-OR-1		Pč			Aj
Sebepoznání a sebepojetí	OSV-OR-2	Čj		Čj		
Seberegulace a sebeorganizace	OSV-OR-3		Tv		Tv	
Psychohygiena	OSV-OR-4	Tv				Př
Kreativita	OSV-OR-5			Vv	Ma	
Sociální rozvoj						
Poznávání lidí	OSV-SR-1		Prv			Aj
Mezilidské vztahy	OSV-SR-2	Prv			Aj	
Komunikace	OSV-SR-3	Čj		Čj		
Kooperace a kompetice	OSV-SR-4	Tv				Tv
Morální rozvoj						
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	OSV-MR-1				Čj	M
Hodnoty, postoje, praktická etika	OSV-MR-2		Čj			Vl

Zaměření pro žáky s lehkým mentálním postižením

- utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým;
- rozvoj zvládání vlastního chování;
- podpora akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci;
- rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci;
- uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.

3.6.2 Výchova demokratického občana

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má žákovi umožnit konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Tematické okruhy		1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.
Občanská společnost a škola	VDO-1				VI	
Občan, občanská společnost a stát	VDO-2				VI	
Formy participace občanů v politickém životě	VDO-3					VI
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	VDO-4					VI

Zaměření pro žáky s lehkým mentálním postižením

- sebeúcta, sebedůvěra a samostatnost;
- úcta k zákonu;
- úcta k hodnotám, jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance;
- aktivní postoj v obhajování a dodržování lidských práv a svobod;
- ohleduplnost a ochota pomáhat slabším;
- respekt ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem;
- empatie, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.

3.6.3 Výchova a myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování národní identity. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Propojení tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa. Tyto informace mají především usnadňovat orientaci v nabídce vzdělávacích a pracovních příležitostí, rozvíjení zájmů a navazování kontaktů.

Tematické okruhy		1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.
Evropa a svět nás zajímá	VMEGS-1			Aj		
Objevujeme Evropu a svět	VMEGS-2					Aj
Jsme Evropané	VMEGS-3					VI

Zaměření pro žáky s lehkým mentálním postižením

- na překonávání stereotypů a předsudků;
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života;
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti;
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám;
- na osvojování vzorců evropského občana;
- na podporu smyslu pro zodpovědnost

3.6.4 Multikulturní výchova

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Propojení Multikulturní výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení.

Tematické okruhy		1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.
Kulturní difference	MKV-1				Aj	
Lidské vztahy	MKV-2		Čj			
Etnický původ	MKV-3			Čj		
Multikulturalita	MKV-4				Vv	
Princip sociálního smíru a solidarity	MKV-5					Čj

Zaměření pro žáky s lehkým mentálním postižením

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí;
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání;
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých;
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám;
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoliv jako zdroje konfliktu;
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti;
- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu;
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

3.6.5 Environmentální výchova

Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Průřezové téma poskytuje ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímé kontakty žáků s okolním prostředím. Téma se dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Propojení Environmentální výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí. To umožňuje jednak hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů, jednak zvyšovat zájem žáků, aby modelovali a prezentovali varianty jejich řešení, komunikovali o nich, a vyhodnocovat jejich možné dopady na úrovni lokální a globální.

Tematické okruhy		1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.
Ekosystémy	EVVO-1				Př	
Základní podmínky života	EVVO-2			Prv		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	EVVO-3				Př	
Vztah člověka k prostředí	EVVO-4					Př

Zaměření pro žáky s lehkým mentálním postižením

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

3.6.6 Mediální výchova

Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovni mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace.

Propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace, bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřeby rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací a vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení. Pro plnohodnotné zapojení žáků do mediální

komunikace je třeba vytvářet příležitosti a podmínky k tvorbě mediální produkce a k vědomému využívání různých výrazových prostředků a tvořivých realizačních postupů.

Tematické okruhy		1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	MV-1				Čj	
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	MV-2					Ma
Stavba mediálních sdělení	MV-3				Čj	
Vnímání autora mediálních sdělení	MV-4					Čj
Fungování a vliv médií ve společnost	MV-5					ICT
Tvorba mediálních sdělení	MV-6				Čj	
Práce v realizačním týmu	MV-7				Př	

Zaměření pro žáky s lehkým mentálním postižením

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;
- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě v regionu;
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení;
- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování;
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

4. Učební plán

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Zkratka předmětu	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	Čj	7+2	8+2	6+3	6+1	6+1	33 + 9
	Anglický jazyk	Aj			3	3	3	9
Matematika a aplikace	Matematika	M	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20 + 4
Informační a komunikační technologie	Informatika	INT				1	1	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	Prv	2	2	2			6
	Vlastivěda	Vl				0+2	2	2+2
	Přírodověda	Př				1+1	2	3 + 1
Umění a kultura	Hudební výchova	Hv	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova	Vv	1	1	1	2	2	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tv	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	Pč	1	1	1	1	1	5
Celkem			20	22	24	26	26	102+16
Celkem	118 hodin							

Protože jsme malotřídní škola, může se na daný školní rok učební plán změnit. Ke změně učebního plánu vedou zejména počty žáků v jednotlivých ročnících, které jsou podkladem pro spojování ročníků a personální obsazení pedagogického sboru. Pro sestavení rozvrhu může být nutné změnit disponibilní hodiny. Změna učebního plánu probíhá za předpokladu dodržení minimálního počtu hodin v předmětu a za předpokladu nezměněného počtu hodin v ročníku. V podstatě se mohou měnit jen disponibilní hodiny.

Změněný učební plán na daný školní rok se stává přílohou ŠVP a součástí dokladů, které se týkají organizace daného školního roku.

5. Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Jazyk je nástrojem dorozumívání a integrace do lidského společenství. Prostřednictvím jazykové a literární výchovy získává žák schopnost vyjadřovat své myšlenky a city, komunikovat s ostatními lidmi.

Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Český jazyk zaujímá významné postavení ve výchovně vzdělávacím procesu, jelikož se promítá do všech oblastí vzdělávání. Je základním nástrojem pro získávání informací a poznatků ve všech dalších oborech. Český jazyk a literatura má komplexní charakter, jednotlivé složky se plynule prolínají.

Obsah

V 1. ročníku má Český jazyk komplexní charakter, od 2. ročníku se specifikuje na:

Jazykové vyučování – Žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné češtiny. Učí se správně a kultivovaně používat mateřský jazyk jak v mluvené, tak v psané podobě.

Psaní – Žáci si kvalitně a trvale osvojují správnou techniku psaní. Jsou schopni se písemně vyjadřovat, osvojují si elementární pravidla stylistiky.

Sloh – Žáci se učí chápat různá jazyková sdělení a výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky a prožitky jak v mluvené, tak v psané podobě. Velký důraz je kladen na rozvoj a zdokonalování komunikačních dovedností a návyků. Využívá se prvků dramatické výchovy.

Čtení a literární výchova – Žáci si osvojují správnou techniku čtení, která směřuje ke čtení s porozuměním. Prostřednictvím četby poznávají žáci základní literární žánry a utvářejí si vlastní čtenářský vkus. Prostřednictvím čtení vhodných textů se seznamují s krásou mateřského jazyka a osvojují si životní a mravní hodnoty. Jsou využívány prvky dramatické výchovy. Na prvním stupni neexistují pevné hranice mezi jednotlivými složkami českého jazyka, často dochází k jejich propojování.

Časové a organizační vymezení

Časové vymezení:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem povinných hodin
7 hodin	8 hodin	6 hodin	6 hodin	6 hodin	33 hodin

K povinným hodinám přidáváme cca 9 disponibilních hodin rozdělených dle potřeby do jednotlivých ročníků – viz učební plán

Organizační vymezení:

Výuka předmětu probíhá v kmenových učebnách, které jsou vybaveny interaktivní tabulí a multimediální technikou, a dle charakteru učiva i v učebně informatiky. Je doplňována návštěvou knihovny a dalších kulturních akcí. Tradiční výklad je kombinován s dalšími vyučovacími metodami a formami práce: skupinová práce, samostatná práce, práce s textem, referáty, práce s jazykovou příručkou, využití multimediální techniky (video, audio, internet) atd.

Výchovně vzdělávací cíle

Naším prvořadým cílem je vytvořit žákům na 1. stupni vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním. Žáci, kteří nastupují do školy, se již dokážou česky dorozumět. Snažíme se proto tuto jejich dovednost dále rozvíjet, obohacovat jejich slovní zásobu a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti.

Vyučuje se po celou dobu základní školní docházky a patří mezi základní předměty. Žáci by měli:

- Umět se souvisle vyjadřovat a kultivovaně používat bohatství jazyka
- Osvojit si podstatné znaky ze systému českého jazyka
- Vytvářet si základní čtenářské návyky a dovednosti
- Získat elementární literárněvědné poznatky
- Ozřejmovat si životní a mravní hodnoty, vedoucí k sebepoznání a pozitivním motivacím
- Umět vyhledávat a zpracovávat informace pro tvorbu projektů

Základem realizace je vyučovací hodina. Pravidelně se střídají hodiny mluvnice, literatury a slohu. Je nezbytná mezipředmětová spolupráce.

Cíle vyučovacího předmětu Český jazyk jsou kromě běžných vyučovacích hodin naplňovány různými školními i třídními miniprojekty, návštěvami městské knihovny a účastí na divadelních představeních nebo komponovaných pořadech. Škola je členem Klubu mladých čtenářů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí	
Kompetence k učení	- při práci s textem vedeme žáky ke čtení s porozuměním - třídíme s žáky získané informace, aby je využili pro další učení
Kompetence k řešení problémů	- zařazujeme často takové činnosti, při kterých žáci řeší zadané úkoly ve skupinách - poskytujeme žákům materiál k používání a ověřování gramatických pravidel (např. Pravidla českého pravopisu, kartičky, tabulky) - vytváříme u žáků nový pohled na chybu, chybu využíváme ve zpětné vazbě („chybami se člověk učí“)
Kompetence komunikativní	- v hojné míře poskytujeme žákům prostor k vyjadřování a interpretaci myšlenek, pocitů a informací v mluvené i psané podobě - vytváříme s žáky pravidla diskuse a dbáme na jejich dodržování - neustále rozšiřujeme slovní zásobu žáků - vedeme žáky k tomu, aby pracovali podle pokynů zadaných ústně i písemně
Kompetence sociální a personální	- vedeme žáky k týmové spolupráci a kooperaci - při náhodných i modelových situacích poukazujeme na ohleduplné jednání s ostatními - žáci mohou kdykoli a kohokoli požádat o pomoc
Kompetence občanské	- nabízíme žákům různé cesty k vyřešení daného úkolu - vedeme žáky k respektování názorů druhých - nabízíme žákům takové texty, které podněcují jeho zájem o literární díla a o krásu mateřského jazyka - vedeme žáky k prvním pokusům o vlastní literární tvorbu, kterou mohou prezentovat v Postřekovském zpravodaji nebo na recitační přehlídce

Kompetence digitální	- dáváme žákům prostor ke čtení elektronických text s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů) - vedeme žáky ke zjištění, které čtenářské strategie jsou vhodné i pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů pro třídění a uspořádání informací - učíme žáky využívání navigace v různých prostředích obrazovky (např. šipky, mapy stránek, nelineární navigace) - klademe důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů - podporujeme žáky v získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi - učíme žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce - motivujeme žáky k tvorbě příběhů prostřednictvím digitálního storytellingu - umožňujeme žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov) - vedeme žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství
Kompetence pracovní	- vedeme žáky k používání osvojených gramatických pravidel nejen v hodinách českého jazyka

Vzdělávací obsah

Český jazyk – 1. ročník

Komunikační a slohová výchova:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• Rozeznává tvary malých a velkých písmen, rozlišuje tiskací a psací písmo, délku samohlásek • Vytváří první slabiky, určuje počet slabik ve slově, čte slova, krátké věty a chápe jejich význam • Zlepšuje techniku a plynulost čtení, dbá na pečlivou výslovnost • Rozlišuje a čte tvrdé a měkké slabiky, slabiky s „ě“ • Čte jednoduchý text s porozuměním • Čte delší větné celky • Orientuje se v textu, dramaticky ztvárňuje hlavní myšlenky	• Poznávání hlásek a písmen, samohlásky krátké a dlouhé • Skládání a čtení slabik, čtení slov s otevřenou a uzavřenou slabikou • Neslabičné předložky, dvojhlásky, slabiky a slova se shlukem souhlásek • Slabiky di, ti, ni, dy, ty, ny, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě • Čtení s porozuměním • Čtení delších větných celků • Orientace v textu, dramatizace pohádky, recitace krátké básně
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	• Reaguje na písemné nebo mluvené pokyny přiměřené složitosti	• Porozumění pokynům
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	• Spisovně se vyjadřuje celou větou	• Rozvoj řečových dovedností, zvukového a sluchového vnímání
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	• Pracuje na zdokonalování plynulého čtení	• Nácvik plynulého čtení se správným přízvukem a intonací, nácvik tichého čtení
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	• Uvědomuje si správné dýchání při čtení a vhodné tempo řeči	• Dýchání při čtení, tempo řeči
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných	• Používá vhodné verbální i nonverbální prostředky	• Použití vhodných verbálních a

školních i mimoškolních situacích	řeči při dorozumívání ve škole i mimo ni	nonverbálních prostředků řeči
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Dokáže pohovořit o vlastních zážitcích	Krátký mluvený projev
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Ví, jak správně sedět při psaní, ovládá správný úchop psacího náčiní	Hygienické návyky při psaní
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	- Píše správně všechny tvary číslic a písmen, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev - Zvládá uvolňovací cviky a dodržuje základní hygienické návyky při psaní - Píše správné tvary písmen, jejich sklon a spojení - Opíše, přepíše a dle diktátu píše slabiky a slova - Opíše, přepíše a dle diktátu píše větu, uvědomuje si tvary velkých a malých písmen, dodržuje interpunkční znaménka - Opíše a přepíše krátký text, dodržuje psaní interpunkčních znamének	- Psaní číslic, písmen, slabik, slov a krátkých vět, kontrola napsaného - Přípravné cviky pro uvolnění ruky - Nácvik psaní písmen - Psaní písmen, slabik a slov, diktát - Opis a přepis vět, malý a velký tvar písma, vlastní jména, interpunkce, diktát - Opis a přepis krátkého textu, procvičování tvaru písmen a správného umístění znamének ve slovech
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	Dokáže správně napsat jednoduché sdělení podle autodiktátu	Autodiktát
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Dokáže vyprávět příběh podle obrázkové osnovy, uvědomuje si posloupnost vyprávěného děje	Posloupnost děje, vyprávění podle obrázkové osnovy

Jazyková výchova:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky		

ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná		
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost		
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru		
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves		
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy		
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky		
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování		

Literární výchova:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Reprodukuje, zná rozpočítadla a říkanky	Říkaneky, hádanky, písničky, koledy, verše, lidová slovesnost
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Vypravuje jednoduchý text, hodnotí vlastnosti postav, vyjadřuje pocity z četby	- Čtení z oblíbené knihy - Divadlo, film

	• Jednoduše zhodnotí zhlédnuté divadelní nebo filmové představení • Posoudí jednání hlavních hrdinů • Dramatizuje podle svých schopností	• Dramatizace pohádky, povídky nebo básně
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• Rozlišuje, co je próza a co verš • Poslouchá reprodukovanou pohádku, chápe dobro a zlo, převypráví pohádku podle obrázkové osnovy	• Próza, verš • Oblíbené pohádky, vyprávění podle obrázkové osnovy
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• Pracuje tvořivě s textem • Zajímá se o dětskou literaturu a časopisy, všímá si ilustrací literárních děl pro děti, zná dětský časopis	• Tvořivá práce s textem • Práce s dětskými knihami a časopisy, beseda o knihách, výstavka knih

Český jazyk – 2. ročník

Komunikační a slohová výchova:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• Čte plynule a s porozuměním • Dokáže reprodukovat čtený text	• Plynulé čtení se správným přízvukem a intonací • Čtení s porozuměním
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	• Rozumí písemným i mluveným pokynům	
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	• Respektuje základní komunikační pravidla a dodržuje pravidla slušného chování	• Rozhovor (pozdrav, oslovení, rozloučení) projevy zdvořilosti
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	• Dbá na správnou výslovnost	• Mluvený projev
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči		• Mluvený projev (rozhovor, vypravování, vypravování podle

		obrázkové osnovy, telefonický rozhovor, popis)
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích		• Vypravování • Popis • Rozhovor
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	• Vypráví vlastní zážitky	• Vypravování • Rozhovor
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	• Dodržuje hygienické návyky při psaní	• Opis, přepis, diktát
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	• Píše správné tvary písmen a číslic • Správně spojuje písmena a slabiky • Píše čitelně, úhledně a přiměřeně rychle • Kontroluje vlastní písemný projev • Pracuje s chybou	• Malá a velká písmena, číslice, hůlkové písmo • Napojování písmen, slabik sklon písma • Opis, přepis, diktát slov a vět
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• Napíše správně adresu • Napíše krátký dopis na dané téma • Napíše pohled, blahopřání	• Korespondence (dopis, přání, adresa)
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• Vypráví podle obrázkové osnovy	• Obrázková osnova Vypravování

Jazyková výchova:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• Člení slova na slabiky a hlásky • Rozlišuje hlásky • Rozlišuje samohlásky krátké a dlouhé, dvojhlásky • Odůvodňuje a píše správně u/ů/ú ve slovech • Dokáže odůvodnit pravopis psaní párových souhlásek • Osvojí si abecedu, řadí slova podle abecedního pořadí	• Slovo – slabika – hláska • Třídění hlásek • Samohlásky dlouhé a krátké, dvojhlásky • Párové souhlásky • Abeceda, abecední řazení slov

ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	- Pozná a vymyslí slova významem nadřazená, podřazená, souřadná - Pozná a vymyslí slova protikladná, souznačná, mnohoznačná	Slovní význam
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost		
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	- Pozná podstatné jméno - Pozná sloveso - Odlišuje čtení a psaní předložek - Seznámí se se slovními druhy	Slovní druhy
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Mluví gramaticky správně	
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	- Pozná větu v textu i v mluveném projevu - Spojuje věty do jednodušších souvětí	- Věta, interpunkce věty - Souvětí, spojky, spojovací výrazy
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	- Rozlišuje druhy vět, používá správnou interpunkci - Logicky uspořádá věty podle posloupnosti	- Druhy vět podle postoje mluvčího - Pořadí vět v textu
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- Odůvodňuje a píše i/í, y/ý po měkkých a tvrdých souhláskách - Chápe odlišnosti mezi výslovností a psaním slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - Píše správně velká písmena v obvyklých vlastních jménech osob, zvířat a místních pojmenováních - Píše velká písmena na začátku věty	- Souhlásky tvrdé, měkké, obojetné - Slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - Vlastní jména - Věta

Literární výchova:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• Dbá na správnou výslovnost a tempo při čtení a recitaci • Recituje s přednesem • Sděluje svoje pocity • Určí sloku, verš, rým • Seznámí se s pojmy pranostika, přísloví, rčení	• Čtení a recitace textů • Báseň, pranostika, přísloví, rčení
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• Vyjadřuje pocity z přečteného textu, divadelního či filmového představení • Posoudí jednání hlavních hrdinů	• Divadelní a filmové představení, přiměřené texty
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších • Odliší pohádku od ostatních vyprávění • Poznává kresby známých dětských ilustrátorů • Chápe význam a původ tradičních svátků, zná tradiční zvyky	• Próza, verš • Pohádka • Ilustrace, ilustrátoři • Svátky, zvyky, tradice
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• Samostatně vypráví příběh, dokončí myšlenku příběhu • Dramatizuje jednoduchý text dle svých schopností • Ilustruje daný text	• Vyprávění a dokončení příběhu • Dramatizace textu • Ilustrace

Český jazyk – 3. ročník

Komunikační a slohová výchova:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• Čte s porozuměním nahlas i potichu • Čte plynule věty a souvětí • Čte texty se správnou intonací • Využívá tiché čtení	• Čtení • Zdokonalování techniky čtení
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	• Reprodukuje obsah přečteného nebo shlédnutého děje •	• Čtení s porozuměním

ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	• Zná základní pravidla rozhovoru	• Rozhovor
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost		• Rozhovor • Vypravování • Telefonování
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	• Vypráví vlastní zážitky	• Vypravování
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	• Vypráví vlastní zážitky • Domýšlí děj	• Vypravování
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	• Umí výstižně a stručně telefonovat • Předvede ve dvojici krátký telefonický hovor na dané téma	• Telefonování
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	• Dodržuje hygienické návyky při psaní • Píše správné tvary písmen a číslic	• Opis, přepis
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	• píše čitelně, úhledně a přiměřeně rychle • Kontroluje vlastní písemný projev • Pracuje s chybou, v chybně napsaném textu opraví chyby	• Opis, přepis, diktát
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• Napíše správně adresu • Napíše krátký dopis na dané téma • Napíše pohled, blahopřání, SMS	• Korespondence – dopis, přání
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• Vypráví podle obrázků, obrázkové osnovy • Sestaví osnovu vyprávění • Podle osnovy vytváří krátký mluvený nebo písemný projev	• Vypravování

Jazyková výchova:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou	• Určí počet slabik ve slově	• Hláskosloví • Párové souhlásky

podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• Správně píše znělé a neznělé souhlásky na konci i uprostřed slov (odůvodnění)	
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	• Poznává slova významem podřazená a souřadná, řekne k nim slovo nadřazené • Poznává slovo souznačné, protikladné, příbuzné • Pomocí předpon a přípon tvoří slova příbuzná • Pracuje se slovníkem	• Význam slov
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	• Píše správně velká písmena v obvyklých vlastních jménech osob, zvířat a místních pojmenováních	• Vlastní jména
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	• Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru • Rozlišuje slova ohebná od neohebných • Pracuje se základními mluvnickými kategoriemi podstatných jmen a sloves • Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	• Slovní druhy
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves		• Slovní druhy
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	• Rozlišuje větu jednoduchou a souvětí • Spojuje věty jednoduché do souvětí • Poznává ve větě základní skladebnou dvojici	• Věta jednoduchá a souvětí
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	• Rozlišuje v textu druhy vět, používá správnou interpunkci • Logicky uspořádá věty podle posloupnosti	• Druhy vět
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě –	• Pamětně zvládne přehled vyjmenovaných slov • Pomocí vyjmenovaných slov zdůvodní pravopis po obojetných souhláskách uvnitř slov	• Vyjmenovaná slova

mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Používá Pravidla českého pravopisu	

Literární výchova:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	- Naučí se některé básně zpaměti - Sděluje pocity z básně - Určí rým, verš a sloku - Vysvětlí vlastními slovy význam pranostiky, příslloví a rčení - Učí se číst pozorně, plynule	Básně, pranostiky, příslloví a rčení
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	- Propojuje a kombinuje somatické dovednosti k vyjádření vnitřních stavů a emocí - Vstupuje do rolí a herních situací - Podílí se na kolektivní dramatizaci - Charakterizuje literární postavy - Kreslí ilustrace k přečtenému textu	Dramatická výchova
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	- Rozliší poezii a prózu - Rozlišuje základní typy literárních textů - Zná rozdíl mezi literaturou uměleckou a naučnou - Určí základní znaky pohádky a pověsti - Reprodukuje shlédnuté divadelní nebo filmové představení - Vyjadřuje své dojmy ze shlédnutého představení - Výtvarně ztvární shlédnuté nebo slyšené představení	- Základní literární pojmy - Divadlo, film, televize, rozhlas
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle	Rozpozná charakteristická díla	Práce s literárním textem českých i světových autorů

pokynů učitele a podle svých schopností	českých i světových autorů a jejich hrdiny • Rozpozná charakteristické ilustrace dětských malířů • Umí vyhledat orientační prvky v textu	

Český jazyk – 4. ročník

Komunikační a slohová výchova:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	• Čte s porozuměním nahlas i potichu • Čte plynule věty a souvětí • Čte texty se správnou intonací • Využívá tiché čtení	• Čtení • Zdokonalování techniky čtení
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	• Reprodukuje obsah přečteného nebo shlédnutého děje •	• Čtení s porozuměním
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	• Zná základní pravidla rozhovoru	• Rozhovor
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost		• Rozhovor • Vypravování • Telefonování
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	• Vypráví vlastní zážitky	• Vypravování
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	• Vypráví vlastní zážitky • Domýšlí děj	• Vypravování
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	• Umí výstižně a stručně telefonovat • Předvede ve dvojici krátký telefonický hovor na dané téma	• Telefonování
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	• Dodržuje hygienické návyky při psaní • Píše správné tvary písmen a číslic	• Opis, přepis

ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	• píše čitelně, úhledně a přiměřeně rychle • Kontroluje vlastní písemný projev • Pracuje s chybou, v chybně napsaném textu opraví chyby	• Opis, přepis, diktát
ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• Napíše správně adresu • Napíše krátký dopis na dané téma • Napíše pohled, blahopřání, SMS	• Korespondence – dopis, přání
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	• Vypráví podle obrázků, obrázkové osnovy • Sestaví osnovu vyprávění • Podle osnovy vytváří krátký mluvený nebo písemný projev •	• Vypravování

Jazyková výchova:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• Určí počet slabik ve slově • Správně píše znělé a neznělé souhlásky na konci i uprostřed slov (odůvodnění)	• Hláskosloví • Párové souhlásky
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	• Pozná slova významem podřazená a souřadná, řekne k nim slovo nadřazené • Pozná slovo souznačné, protikladné, příbuzné • Pomocí předpon a přípon tvoří slova příbuzná • Pracuje se slovníkem	• Význam slov
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	• Píše správně velká písmena v obvyklých vlastních jménech osob, zvířat a místních pojmenováních	• Vlastní jména
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	• Rozlišuje slovní druhy v základním tvaru • Rozlišuje slova ohebná od neohebných • Pracuje se základními mluvnickými kategoriemi podstatných jmen a sloves	• Slovní druhy

	• Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves		• Slovní druhy
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	• Rozlišuje větu jednoduchou a souvětí • Spojuje věty jednoduché do souvětí • Poznává ve větě základní skladebnou dvojici	• Věta jednoduchá a souvětí
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	• Rozlišuje v textu druhy vět, používá správnou interpunkci • Logicky uspořádá věty podle posloupnosti	• Druhy vět
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	• Pamětně zvládne přehled vyjmenovaných slov • Pomocí vyjmenovaných slov zdůvodní pravopis po obojetných souhláskách uvnitř slov • Používá Pravidla českého pravopisu	• Vyjmenovaná slova

Literární výchova:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• Naučí se některé básně z paměti • Sděluje pocity z básně • Určí rým, verš a sloku • Vysvětlí vlastními slovy význam pranostiky, přísloví a rčení • Učí se číst pozorně, plynule	• Básně, pranostiky, přísloví a rčení
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• Propojuje a kombinuje somatické dovednosti k vyjádření vnitřních stavů a emocí • Vstupuje do rolí a herních situací	• Dramatická výchova

	• Podílí se na kolektivní dramatizaci • Charakterizuje literární postavy • Kreslí ilustrace k přečtenému textu	
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• Rozliší poezii a prózu • Rozlišuje základní typy literárních textů • Zná rozdíl mezi literaturou uměleckou a naučnou • Určí základní znaky pohádky a pověsti • Reprodukuje shlédnuté divadelní nebo filmové představení • Vyjadřuje své dojmy ze shlédnutého představení • Výtvarně ztvární shlédnuté nebo slyšené představení	• Základní literární pojmy • Divadlo, film, televize, rozhlas
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• Rozpozná charakteristická díla českých i světových autorů a jejich hrdiny • Rozpozná charakteristické ilustrace dětských malířů • Umí vyhledat orientační prvky v textu	• Práce s literárním textem českých i světových autorů

Český jazyk – 5. ročník

Komunikační a slohová výchova:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	• plynule čte nahlas i potichu náročnější texty • rozliší v textu podstatné od nepodstatného • v textu vyhledá a zaznamená podstatné informace •	• čtení –praktické čtení (technika čtení, čtení plynulé, pozorné) • orientační prvky v textu • věcné čtení – čtení jako zdroj informací • vyhledávací čtení, klíčová slova
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném	• učí se dělat výpisky z článků • vyhledává klíčová slova	• praktické čtení • práce s textem • členění textu na odstavce

pro daný věk, podstatné informace zaznamenává		- dělá výpisky z textu - připravuje aktuality a referáty
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	písemné žánry – dopis, zpráva, aktualita, referáty
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- zapamatuje si a sděluje podstatná fakta - vypráví vlastní zážitky - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo vyprávění - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá - domýšlí děj - vypráví podle obrázků, obrázkové osnovy - sestaví osnovu vyprávění - podle osnovy vytváří krátký mluvený nebo písemný projev - Reprodukuje shlédnuté divadelní nebo filmové představení - Porovnává přečtený text s divadelním nebo filmovým ztvárněním - Vyjadřuje své dojmy ze shlédnutého představení	- Vypravování - divadlo, film, televize, rozhlas
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- umí správně vést dialog - zná základní pravidla rozhovoru - střídá roli mluvčího a posluchače - používá pozdrav, omluvu, prosbu, vzkaz	rozhovor
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	- tvoří jednoduchou reklamu na zvolený předmět - vytvoří jednoduché mediální sdělení - dokáže uspořádat informace - utvoří si vlastní názor na reklamu - rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě	- reklama, inzerát - znaky bulvárních sdělení - věrohodnost informací - klamavá mediální zpráva

ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	• ovládá techniku mluvení, gesta a mimiku těla • na základě vyhledaných informací vypracuje krátký referát	• techniky mluvení – srozumitelnost, výslovnost, nasazení • mimoverbální komunikace (mimika, gesta, postoj těla) • referát
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	• nacvičuje a ovládá komunikaci ve škole i mimo ni	• komunikace v různých situacích (škola, domov, na ulici, ...)
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	• vyjadřuje se v jednoduchých formách společenského styku.	• komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	• zvládá sestavení osnovy děje a jeho dokončení	• vypravování • sestavení osnovy, vyprávění podle ní (dodržení časové posloupnosti), dokončení děje

Jazyková výchova:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	• umí porovnat významy slov, užívá je v praxi	• slova mnohoznačná, synonyma, antonyma, významově neznámá slova
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	• umí rozlišit kořen, předponu, příponu a koncovku	• tvoření slov, stavba slova – kořen, obtížnější slova příbuzná
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	• ovládá zařazování slov do slovních druhů, • pravopis podstatných a přídavných jmen	• tvarosloví – slovní druhy • druhy zájmen a číslovek • tvary podstatných jmen • druhy přídavných jmen • skloňování přídavných jmen tvrdých a měkkých • časování sloves, slovesné způsoby
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	• zvládá rozlišit spisovný a nespisovný jazyk	• spisovný a nespisovný jazyk
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	• umí poznat základní skladební dvojici, vyjádřený i nevyjádřený podmět •	• skladba – základní skladební dvojice úplná a neúplná • podmět a přísudek • nevyjádřený a všeobecný podmět

ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	umí poznat větu jednoduchou a souvětí	- skladba –věta jednoduchá, souvětí - rozvíjení vět jednoduchých v souvětí
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	umí vhodně užít spojovacích výrazů v souvětích	skladba-spojovací výrazy
ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- pomocí vyjmenovaných slov zdůvodní pravopis po obojetných souhláskách uvnitř slov - pomocí vzorů zdůvodňuje pravopis po obojetných souhláskách v koncovech podstatných jmen - používá Pravidla českého pravopisu	pravopis i/y po obojetných souhláskách
ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- ovládá shodu přísudku s podmětem - pozná spojky (spojovací výrazy) v souvětí.	- pravopis –shoda přísudku s podmětem - spojky, spojovací výrazy

Literární výchova:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	tvoří čtenářský deník	- poslech literárních textů - texty z čítanky - doplňková četba, encyklopedie, tisk, časopisy - práce s literárním textem českých i světových autorů - charakteristika literárních postav
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	vypracovává vlastní literární text	slohové práce, tvorba literárního textu
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	pozná rozdíl mezi uměleckým a neuměleckým textem	umělecké a neumělecké texty (administrativní, prostě sdělovací)
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- seznamuje se s literárními pojmy - Rozpozná umělecké vybrané žánry	- základní literární pojmy - pohádka, pověst, bajka, dobrodružná četba, comics - báseň, rým, verš, sloka

	• pohádka, pověst, bajka, dobrodružná četba, comics • při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy • zná pojmy rým, verš, sloka	• hádanka, říkanka, přirovnání, povídka

Zařazení průřezových témat

Téma	Tématický okruh	Námět	Forma
Osobnostní a sociální výchova	Sociální rozvoj Mezilidské vztahy	Divadlo, film Charakteristika literárních postav	Integrace do LV 2. ročník Integrace do LV 4., 5. ročník Návštěva divadla 1. – 5. ročník
	Komunikace	Pozdrav, prosba, omluva, vzkaz, rozhovor	Integrace do ČJ – sloh 2. – 5. ročník
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá	Práce s literárním textem světových autorů a ilustrátorů	Integrace do LV 3. – 5. ročník Návštěva knihovny 2. – 5. ročník
Multikulturní výchova	Kulturní difference	Vánoce, Velikonoce	Integrace do LV 2. – 5. ročník Vánoční škola 1. – 5. ročník
Mediální výchova	Tvorba mediálního sdělení	Reklama, plakát, pozvánka	Integrace do ČJ – sloh 4., 5. ročník

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Cizí jazyk přispívá k pochopení a objevování skutečností, které přesahují zkušenost zprostředkovanou mateřským jazykem. Vzdělávání v předmětu Anglický jazyk směřuje k:

- tomu, aby žáci byli schopni porozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním na jednoduchá témata
- porozumění čtenému textu, který svou obtížností a výběrem slovní zásoby odpovídá aktuální jazykové úrovni žáků
- seznámení žáků s realitami zemí, jež tímto jazykem hovoří
- pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje v žácích toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi
- prohloubení vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance

Obsah

V nižších ročnících je kladen důraz na získání pozitivního vztahu k cizímu jazyku a motivace do dalších let studia. Jazykové dovednosti poslechu a mluvení jsou upřednostňovány před psaním, čtením a znalostmi gramatiky. Žáci jsou postupně vhodnou formou seznamováni s tradicemi a zvyky jednotlivých zemí.

Časové a organizační vymezení

Časové vymezení:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem povinných hodin
---	---	3 hodiny	3 hodiny	3 hodiny	9 hodin

Organizační vymezení:

Vyučovací hodiny jsou realizovány nejrozličnějšími formami. Uplatňují se dialogy, poslech, četba, reprodukce textu (písemná i ústní), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv. Podle počtu žáků se třídy mohou dělit na skupiny. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků. Kromě frontální výuky je využívána i práce ve dvojicích a skupinách.

Výuka probíhá ve třídách. Pro výuku jsou využívány kmenové třídy a počítačová učebna. Základní formou práce je vyučovací hodina, při které jsou užívány metody a formy vycházející z věkových zvláštností dětí mladšího školního věku. Dalším faktorem, který pomáhá zvyšovat zájem žáků o cizí jazyk, je pořádání různých přehlídek, na nichž mohou děti předvést, co se naučily (básničky, písničky

Výchovně vzdělávací cíle

Cíle výuky cizího jazyka na 1.stupni ZŠ vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce. Základním znakem je činnostní a praktický charakter, který vyžaduje výběr a používání metod vedoucích k trvalé motivaci žáků nejen k učení, ale i k hledání, objevování a řešení problémů.

Výuka v 1. období tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání žáků. Proto je v tomto období důležité probuzení zájmu o výuku angličtiny a vytváření pozitivního vztahu k učení se cizímu jazyku.

Výuka se bude opírat především o interaktivní hry, písničky, rytmické říkanky, poslech a konverzaci. Písemný projev je v 1.období potlačen (nikoliv však zcela vyloučen). Důraz by měl být kladen na užívání vizuálních předloh (nástěnné tabule, obrázky s písemnou podobou slov i bez ní, reálné předměty, hračky, plakáty, mapy apod.), audioorální předlohy (poslech). Osvojování písemné i fonetické podoby slov by mělo být závislé na čtení a aktivní, ale jednoduché, konverzaci.

Ve 2. období vedeme žáky ke zdokonalování komunikačních dovedností, dbáme na čtení jednoduchých textů s porozuměním. Významnou úlohu hraje postupné rozšiřování slovní zásoby, která poslouží jako základ pro systematictější výuku gramatické části ve 4. ročníku a následně v 5. ročníku.

Ve výuce jsou využívány: výklad, poslech, četba, dialogy, dramatizace, práce se slovníky, reprodukce textu, vyhledávání informací – vypracovávání projektů (dle témat probíraného učiva), hry, soutěže, přednes, zpěv, pracovní činnosti, samostatná práce žáků.

Vzdělávání v předmětu směřuje k:

- motivaci k dorozumívání se v jiném jazyce než mateřském
- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu;
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce;
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce;
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí;
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o ze-mích studovaného jazyka a k práci s nimi;
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Obsah učiva v jednotlivých ročnících vychází z očekávaných výstupů předmětu pro 1. období (3. ročník) a pro 2. období (4.-5. ročník). Tyto výstupy jsou následně rozpracovány do dílčích výstupů v jednotlivých ročnících.

Výchovné a vzdělávací strategie	
Výchovné a vzdělávací strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí	
Kompetence k učení	- při práci s textem vedeme žáky ke čtení s porozuměním - třídíme s žáky získané informace, aby je využili pro další učení
Kompetence k řešení problémů	- zařazujeme často takové činnosti, při kterých žáci řeší zadané úkoly ve skupinách - poskytujeme žákům materiál k používání a ověřování gramatických pravidel (např. Pravidla českého pravopisu, kartičky, tabulky) - vytváříme u žáků nový pohled na chybu, chybu využíváme ve zpětné vazbě („chybami se člověk učí“)
Kompetence komunikativní	- v hojné míře poskytujeme žákům prostor k vyjadřování a interpretaci myšlenek, pocitů a informací v mluvené i psané podobě - vytváříme s žáky pravidla diskuse a dbáme na jejich dodržování - neustále rozšiřujeme slovní zásobu žáků - vedeme žáky k tomu, aby pracovali podle pokynů zadaných ústně i písemně
Kompetence sociální a personální	- vedeme žáky k týmové spolupráci a kooperaci - při náhodných i modelových situacích poukazujeme na ohleduplné jednání s ostatními - žáci mohou kdykoli a kohokoli požádat o pomoc
Kompetence občanské	- nabízíme žákům různé cesty k vyřešení daného úkolu - vedeme žáky k respektování názorů druhých - nabízíme žákům takové texty, které podněcují jeho zájem o literární díla a o krásu mateřského jazyka - vedeme žáky k prvním pokusům o vlastní literární tvorbu, kterou mohou prezentovat v postřekovském zpravodaji nebo na recitační přehlídce

Kompetence pracovní	- vedeme žáky k používání osvojených gramatických pravidel nejen v hodinách českého jazyka
Kompetence digitální	- motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti - vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat - vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů

Vzdělávací obsah

Anglický jazyk – 3. ročník:

Řečové dovednosti:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
AJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	• Rozlišuje mezi pozdravem při příchodu a odchodu. • Zeptá se na jméno a věk, odpoví na otázku požadující jméno a věk. • Poděkuje v adekvátní situaci. • Rozumí jednoduchým instrukcím a adekvátně na ně reaguje. • Vytvoří jednoduchou otázku a krátkou odpověď.	• Pozdravy. • Představování. • Poděkování. • Pokyny, instrukce. • Otázky a krátké odpovědi u sloves mít, být a mít rád.
AJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	• Pojmenuje základní školní potřeby. • Počítá do dvaceti, sčítá a odčítá. • Určuje základní barvy. • Vyjmenuje abecedu. • Popíše obličej a části těla.	• Škola, školní pomůcky. • Číslovky 0-20. • Barvy. • Abeceda. • Obličej, tělo. • Rodina.

	• Představí členy své rodiny. Řekne kolik má bratrů a sester. • Umí říct jakého má mazlíčka. • Vyjádří své pocity. • Vyjmenuje dny v týdnu a měsíce, řekne aktuální datum. • Zjistí a vyjádří oblíbenost jídla a nápojů. • Pojmenuje oblečení. • Přivlastňuje věci osobám. • Popřeje k Velikonocům a Vánocům. • Objeví kulturní odlišnosti ve způsobu oslavy Vánoc a Velikonoc.	• Domácí mazlíčci. • Pocity. • Dny v týdnu, měsíce, datum. • Jídlo. • Oblečení. • Přivlastňování. • Blahopřání. • Tradice, zvyky, svátky.
AJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	• Vyslovuje a čte foneticky správně v rozsahu slovní zásoby. • Porozumí čtenému.	• Čtení a překlad krátkých textů.
AJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	- Recituje básničky a říkanky a zpívá písně se vztahem k osvojovaným tématům. - Rozumí poslechovým cvičením. - Rozumí známým slovům, jednoduché konverzaci a větám.	• Porozumění mluvenému textu. • Práce s poslechovými cvičeními.
AJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	• Danou slovní zásobu umí napsat i správně vyslovovat.	• Rozlišování grafické a mluvené podoby slov.
AJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- Umí napsat slovíčka z probírané slovní zásoby, tvoří věty podle vzoru.	• Trénink psaní slovní zásoby a krátkých vět.

Anglický jazyk – 4. ročník

Poslech s porozuměním:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
AJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou	• Rozumí jednoduchým instrukcím, otázkám a adekvátně na ně reaguje	• Pokyny učitele, pozdravy, otázky týkající se osvojovaných témat

sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností		
AJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Rozumí slovům, jednoduchým větám, krátkému textu	Rozhovory, vyprávění, pokyny žáků
AJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	Rozumí známým slovům, větám, jednoduché konverzaci, poslechovým záznamům	Texty, písně, říkadla, konverzace

Mluvení:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
AJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	- Pozdraví a rozloučí se s dospělým a kamarádem, vyměňuje si osobní údaje (jméno, věk, pocity) - Zeptá se, z jaké země pochází partner - Odpoví, z jaké země pochází	- Pozdravy, představování se - Rozhovory k osvojovaným tématům - Zdvořilé žádosti a odpovědi na ně - Zeměpisné údaje – státy, světadíly
AJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- Recituje říkanky, básně a zpívá písně se vztahem k osvojovaným tématům, dramatizuje pohádku - Zjistí odlišnosti anglické a české školy - Zdvořile požádá o školní pomůcku, poděkuje - Kategorizuje nábytek a zvířata dle velikosti a barvy - Přivlastňuje věci osobám	- Říkanky, básně, písně, pohádky se vztahem k osvojovaným tématům - Škola - Žádost, poděkování - Nábytek v domě - Zvířata – Safari, ZOO („tam je, jsou“)

	• Vyjádří oblíbenost určitého jídla, rozlišuje i/racionální potraviny • Lokalizuje oblíbené předměty • Vyjmenuje dny v týdnu, měsíce, roční období • Vyjádří, na jaký nástroj umí hrát (i jiný člověk) • Vyjádří, jaký sport provozuje • Popíše dům, vyjmenuje místnosti v domě, mluví o umístění věci • Radí, jak být zdravý • Zeptá se na cestu, popíše cestu, zjistí polohu míst ve městě • Popíše, co právě dělá o dovolené	• Přivlastňovací zájmena • Zdravý životní styl • Můj pokoj, oblíbené věci, hračky („je tam, jsou tam?“) • Vyjmenuje dny, měsíce, roční období • Hudba (sloveso moci, umět) • Sport • Číslo 0 - 100 • Dům, místnosti v domě předložkové vazby • U lékaře, nemoci • Město, budovy ve městě, popis cesty předložkové vazby • Dovolená, prázdniny (přítomný čas průběhový)
AJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	• Vytvoří jednoduchou otázku a odpověď, poskytne požadovanou informaci	• Věta oznamovací, otázka

Čtení s porozuměním:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
AJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	• Vyhledá v jednoduchém textu informaci, odpoví na otázku • Využívá informace zjištěné ve dvojjazyčném kapesním slovníku	• Čtení s porozuměním • Dvojjazyčný slovník – vyhledávání slov, rozšiřování slovní zásoby
AJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• Čte a vyslovuje plynule, foneticky správně v rozsahu slovní zásoby, rozumí textu • Rozšíří si znalosti slovní zásoby, kulturních odlišností, svátků, tradic	• Texty v učebnici, časopisech, říkanky, básně, pohádky • Tradice, zvyky, svátky

Psaní:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
AJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	• Receptivně i produktivně rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slov • Sestaví správně jednoduchý písemný text	• Anglická abeceda, fonetický přepis slov • Krátké vyprávění, popis, blahopřání • Pohled z dovolené
AJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	• Vyplní základní údaje do dotazníku	• Dotazník

Anglický jazyk – 5. ročník

Poslech s porozuměním:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
AJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	• Rozumí jednoduchým instrukcím, otázkám a adekvátně na ně reaguje	• Pokyny učitele, otázky týkající se osvojovaných témat
AJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	• Rozumí slovům, jednoduchým větám, krátkému textu	• Rozhovory, vyprávění, žádosti a pokyny spolužáků
AJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	• Rozumí známým slovům, větám, jednoduché konverzaci, poslechovým záznamům	• Texty, písně, říkadla, konverzace

Mluvení:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
AJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	Vytvoří jednoduchou otázku a odpověď, poskytne požadovanou informaci	- Rozhovory k osvojovaným tématům - Zdvořilé žádosti a odpovědi na ně
AJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- Recituje básně a říkanky, zpívá písně se vztahem k osvojovaným tématům, dramatizuje příběh - Hovoří o počasí, porozumí ukazatelům na mapě předpovědi počasí - Zeptá se na cestu, popíše cestu, zjistí polohu míst ve městě - Vyjádří, kolik má € - Popíše školu, rozvrh hodin - Orientuje se v čase, určí čas - Hovoří o svém volném čase - Popíše zvířata, vyjádří, kde žijí a čím se živí - Získané jazykové dovednosti aplikuje při styku s autentickými materiály	- Říkanky, básně, písně, pohádky se vztahem k osvojovaným tématům - Počasí, předpověď počasí - Mapa Velké Británie – zeměpisné údaje - Orientace ve městě, předložkové vazby - Nakupování (čísllovky 0 až 100) - Škola, rozvrh hodin - Čas – určování hodin, digitální čas, datum, datum narození (řadové číslovky) - Volný čas, zájmová činnost (přítomný čas prostý) - Divoká zvířata
AJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Vytvoří jednoduchou otázku a odpověď, poskytne požadovanou informaci	Věta oznamovací, otázka

Čtení s porozuměním:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
AJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	- Vyhledá v jednoduchém textu informaci, odpoví na otázku - Využívá informace zjištěné ve dvojjazyčném kapesním slovníku - Orientuje se v televizním programu	- Čtení s porozuměním - Dvojjazyčný slovník – vyhledávání slov, rozšiřování slovní zásoby - Televizní program
AJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- Čte a vyslovuje plynule, foneticky správně v rozsahu slovní zásoby, rozumí textu - Rozšíří si znalosti slovní zásoby, kulturních odlišností, svátků, tradic	- Texty v učebnici, časopisech, říkanky, básně, příběhy - Tradice, zvyky, svátky

Psaní:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
AJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	- Receptivně i produktivně rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slov - Sestaví správně jednoduchý písemný text	- Anglická abeceda, fonetický přepis slov, hláskování - Krátké vyprávění, popis, blahopřání, dopis kamarádovi
AJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	Vyplní základní údaje do dotazníku	Dotazník

Zařazení průřezových témat:

Téma	Tematický okruh	Námět	Forma
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá	Anglické pohádky	Integrace do předmětu 5. ročník
		Oslava Vánoc a Velikonoc	Integrace do předmětu 3., 4., 5. ročník

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je realizován ve vyučovací hodině v kmenových třídách, eventuálně i v počítačové učebně. Některá témata z geometrie lze velmi dobře aplikovat na venkovní prostředí (např. měření, odhady vzdáleností). Žáci 3.- 5. ročníku se zúčastňují matematické soutěže „Klokánek“, nadaní žáci jsou zařazováni do matematické olympiády.

Výstup: Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času je realizován v předmětech: prvouka, přírodověda a vlastivěda na 1.stupni ZŠ. Očekávané výstupy jsou ověřovány na konci 5.r.; termín: květen až červen; písemným testem, za jehož vypracování a vyhodnocení je zodpovědný předem stanovený pedagog daného předmětu. Výstupy pro 1.- 4. r. jsou dílčí, ověřovány průběžně pedagogem vzdělávacího předmětu v daném ročníku.

Obsah

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, vytvářet tabulky a grafy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka o vlastních schopnostech logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní. Vědomosti a dovednosti získané v matematice jsou předpokladem k poznávání prakticky všech oborů lidské činnosti od přírodovědných oborů, přes techniku až po společenskovední oblasti. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, vyjadřují výsledky svého pozorování pomocí matematického jazyka a matematické symboliky. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat.

Časové a organizační vymezení

Časové vymezení:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem povinných hodin
4 hodiny	4 hodiny	4 hodiny	4 hodiny	4 hodiny	20 hodin

K povinným hodinám přidáváme cca 5 disponibilních hodin rozdělených dle potřeby do jednotlivých ročníků – viz učební plán

Organizační vymezení:

Výuka probíhá ve třídách. Pro výuku jsou využívány kmenové třídy a počítačová učebna. Základní formou práce je vyučovací hodina, při které jsou užívány metody a formy vycházející

z věkových zvláštností dětí mladšího školního věku. Kromě frontální výuky je využívána i práce ve dvojicích a skupinách.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- osvojování základních matematických pojmů na základě aktivních činností každého žáka;
- důraz na porozumění základním pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům;
- rozvíjení zkušeností s matematickým modelováním pomocí činností, kterými se žáci učí poznávat a nalézat situace, které dokážou matematicky popsat;
- využívání zkušeností žáků z domova i ze života kolem nich;
- prostor pro aktivní projev žáka – vymýšlení úloh žáky, využití jejich zájmů, komunikace mezi žáky, efektivní využívání osvojených poznatků;
- grafické projevy žáka – od kresleného obrázkového názoru k náčrtům;
- postupné osvojování prvních matematických pojmů, početních výkonů, postupů, základů jazyka matematiky a způsobů jejich užití.

Cíle jsou naplňovány prostřednictvím využívání vlastních zkušeností žáků. Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Činnostní vyučování podněcuje aktivitu všech žáků. Průběžně a v souvislosti s různými vyučovacími předměty vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávaly různými způsoby, tj. výtvarně i písemně. Charakteristické pro výuku matematiky v prvním období základního vzdělávání je její prolínání s učivem ostatních předmětů.

Obsah učiva v jednotlivých ročnících se skládá z těchto vzdělávacích okruhů:

1. číslo a početní operace,
2. závislosti, vztahy a práce s daty
3. geometrie v rovině a prostoru
4. nestandardní aplikační úlohy a problémy

Obsahové vymezení předmětu:

1. čísla a početní operace

- osvojení aritmetických operací (žáci vědí jak a proč operaci provádět a umí si ji spojit s reálnou situací)
- získávání číselných údajů (měření, odhadování, výpočet, zaokrouhlování)
- matematizace reálné situace

2. závislosti, vztahy a práce s daty

- rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí
- jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů (statistika)

3. geometrie v rovině a prostoru

- určování a znázorňování geometrických útvarů
- zkoumání objektů v rovině a prostoru
- modelování reálných situací
- zdokonalování grafického projevu

4. nestandardní aplikační úlohy a problémy

- uplatňování logického myšlení
- řešení problémových situací a úloh z běžného života

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí	
Kompetence k učení	- vedeme žáky k využití poznatků z matematiky k výpočtům z praktického života - motivujeme žáky k účasti v matematických soutěžích - předkládáme dostatek informačních zdrojů, klademe důraz na pozitivní motivaci
Kompetence k řešení problémů	- motivujeme žáky k samostatnému řešení problémů i řešení problémů ve skupinách - zadáváme úkoly tak, aby nacházeli řešení na základě vlastních zkušeností i objevovali řešení zcela nová
Kompetence komunikativní	- utváříme matematické situace tak, aby žáci používali matematický jazyk a vzájemně si rozuměli - nabízíme žákům i možnost využívat různé komunikační prostředky (počítače)
Kompetence sociální a personální	- zařazujeme práce tak, aby dokázali pracovat nejen samostatně, ale i v týmu a dokázali se dohodnout na postupech - uplatňujeme individuální přístup k žákům talentovaným i k žákům s poruchami učení

Kompetence občanské	- učíme žáky prostřednictvím různých údajů v grafech a tabulkách nejen čtení a výpočty, ale i kritickému postoji v případě negativních jevů (ochrana přírody, zdraví lidí, vzdělanost národa)
Kompetence pracovní	- rozvíjíme u žáků smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na hodiny matematiky - jejich práci kontrolujeme a pozitivně hodnotíme každou snahu o zlepšení - úkoly zadáváme tak, aby byly vlastně přípravou na budoucí povolání
Kompetence digitální	- učíme žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišování symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem - vedeme žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů - motivujeme žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru) - klademe důraz na používání kalkulačky, např. při provádění kontroly odhadů

Vzdělávací obsah

Matematika – 1. ročník

Číslo a početní operace:

Učivo

- přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
- zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- násobilka
- vlastnosti početních operací s čísly
- písemné algoritmy početních operací

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• Pracuje s čísly v oboru do 20 • Počítá předměty v daném souboru • Určí počet prvků • Určuje pořadí první, poslední	• Počítání do 20 • Manipulace s předměty • Počítání prvků
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• Zapisuje a čte čísla • Porovnává čísla větší, menší, rovno, zapisuje tyto vztahy	• Čtení a zápis čísel
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• Zobrazí číslo na číselné ose	• Orientace na číselné ose
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• Provádí písemně početní operace sčítání a odčítání • Provádí početní operace z paměti a s názorem • Užívá početní operace v praktických situacích	• Operace s čísly v oboru 0 – 20 pamětně, s názorem (číselná osa, počítadlo ...)
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje	• Řeší jednoduché slovní úlohy	• Jednoduché slovní úlohy s využitím sčítání a odčítání • Slovní úlohy se vztahy o

osvojené početní operace	- Slovní úlohy dokáže znázornit na číselné ose, vyjádřit početní operací - Dokáže podle obrázku vymyslet jednoduchou slovní úlohu	n-více, o n-méně

Závislosti, vztahy a práce s daty:

Učivo

- závislosti a jejich vlastnosti
- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- Správně používá pojmy včera, dnes, zítra - Vyjmenuje dny v týdnu - Seznamuje se s ručičkovými a digitálními hodinami	- Orientace v čase - Poznávání času - Digitální číslice
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Dokáže situaci z praktického života převést do slovní úlohy a vypočítat ji	Slovní úlohy z praktického života
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Vyplní jednoduchou tabulku s posloupností čísel, se sčítáním a odčítáním	Tabulky

Geometrie v rovině a v prostoru:

Učivo

- základní útvary v rovině** – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- základní útvary v prostoru** – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- obvod a obsah obrazce
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- osově souměrné útvary

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- Pozná, pojmenuje, vymodeluje a popíše geometrické tvary a tělesa - Využívá je při manipulaci se stavebnicemi - Užívá pojmy vpravo, vlevo, pod, nad	- Základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh) a tělesa (kvádr, krychle, koule, válec, kužel, jehlan). - Orientace v prostoru
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Porovnává a řadí předměty podle velikosti.	Řazení prvků podle velikosti.
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Dokreslí obrázek podle osy souměrnosti.	Osově souměrné útvary.

Matematika – 2. ročník

Číslo a početní operace:

Učivo

- přirozená čísla
- zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- násobilka
- vlastnosti početních operací s čísly
- písemné algoritmy početních operací

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- Spočítá prvky souboru do 100 - Samostatně vytváří soubory s daným počtem prvků do 100	Numerace v oboru do 100
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla v oboru do 100, užívá a	- Čte a zapisuje čísla v oboru do 100 - Rozliší desítky a jednotky	- Numerace v oboru do 100 - Desítky a jednotky - Porovnávání čísel

zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• Porovnává čísla v oboru do 100 a vztahy mezi nimi zapisuje pomocí symbolů	
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• Orientuje se na číselné ose	• Číselná osa
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• Sčítá a odčítá v oboru do 20 • Sčítá a odčítá desítky • Provádí matematické operace v oboru do 100 bez přechodu desítky • Provádí matematické operace v oboru do 100 s přechodem desítky • Řeší příklady se závorkami • Zaokrouhluje čísla • Násobí a dělí (0, 1, 2, 3, 4, 5) • Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost sčítání a násobení	• Sčítání a odčítání v oboru do 20 • Sčítání a odčítání desítek • Sčítání a odčítání v oboru do 100 bez přechodu desítky • Sčítání a odčítání v oboru do 100 s přechodem desítky • Závorky • Zaokrouhlování čísel na desítky • Násobení a dělení (1, 2, 3, 4, 5)
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• Řeší jednoduché slovní úlohy v daném oboru (sčítání, odčítání, porovnávání, násobení, dělení)	• Slovní úlohy

Závislosti, vztahy a práce s daty:

Učivo

- závislosti a jejich vlastnosti
- diagramy, grafy, tabulky

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• Orientuje se v čase	• Den, týden, měsíc, rok • Hodina, minuta • Digitální čas

M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života		
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• Orientuje se na číselné ose • Počítá po desítkách v oboru do 100 • Dokáže vyjmenovat danou řadu násobků (1 až 5) • Orientuje se v tabulce (řádek – sloupec) • Znázorňuje ve čtvercové síti	• Číselná osa • Násobky čísel 1 až 5 • Matematické operace • Násobení a dělení

Geometrie v rovině a v prostoru:

Učivo

- **základní útvary v rovině** – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- **základní útvary v prostoru** – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- délka úsečky; jednotky délky a jejich převod
- osově souměrné útvary

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• Rozliší geometrické tvary a tělesa • Modeluje geometrické tvary a tělesa, nachází je v reálném životě	• Geometrické tvary a tělesa
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• Modeluje a znázorňuje bod, úsečku, přímku • Dokáže narýsovat přímku • Dokáže narýsovat, označit a změřit úsečku, lomenou čáru • Dokáže odhadovat, porovnávat délku úseček • Seznamuje se a používá jednotky délky při praktických dovednostech	• Bod, úsečka, přímka • Úsečka, lomená čára • Jednotky délky

M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• Rozezná, modeluje, dokresluje souměrné útvary v rovině	• Osově souměrné útvary

Matematika – 3. ročník

Číslo a početní operace:

Učivo

- přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
- zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- násobilka
- vlastnosti početních operací s čísly
- písemné algoritmy početních operací

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	• Automaticky násobí a dělí v oboru násobílek • Užívá v praxi tabulkové zápisy • Užívá závorky • V praktických úlohách užívá násobení a dělení • Řeší úlohy typu n-krát více, n-krát méně	• Násobení a dělení v oboru násobilky • Násobení a dělení mimo obor násobilky
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	• Čte a zapisuje čísla do 1 000 • Řeší slovní úlohy na porovnávání • Porovnává a řadí čísla	• Přirozená čísla do 1 000: numerace
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	• Znázorní číslo na číselné ose • Zaokrouhluje čísla na stovky, desítky	• Přirozená čísla do 1 000: numerace
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	• Pamětně i písemně sčítá a odčítá • Odhaduje a kontroluje výsledky	• Přirozená čísla do 1 000: operace

M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	• Řeší úlohy typu o n-více, o n-méně • Řeší slovní úlohy se dvěma různými početními operacemi • Řeší slovní úlohy na sčítání a odčítání	• Závislosti, vztahy a práce s daty

Závislosti, vztahy a práce s daty:

Učivo

- závislosti a jejich vlastnosti
- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	• Orientuje se v čase, zná jednotky času • Provádí jednoduché převody jednotek času • Popisuje jednoduché závislosti z praktického života, orientuje se v používání základních jednotek	• Jednotky času • Jednotky délky
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	• Orientuje se v tabulkách při řešení praktických situací,	• Tabulky a diagramy
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	• Doplňuje tabulky, schémata, diagramy	• Tabulky a diagramy

Geometrie v rovině a v prostoru:

Učivo

- **základní útvary v rovině** – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- **základní útvary v prostoru** – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- obvod a obsah obrazce
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- osově souměrné útvary

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• Rozezná, vymodeluje a pojmenovává bod, přímku, úsečku, polopřímku • Narýsuje bod, přímku, úsečku, polopřímku • Určí a vymodeluje vzájemnou polohu přímky a bodu, dvou přímk • Narýsuje různoběžky, kolmice, rovnoběžky (ve čtvercové síti) • Popíše rozdíl mezi kružnicí a kruhem • Narýsuje kružnici • Pojmenuje základní tělesa • Vyhledá daná tělesa ve svém okolí •	• Rovinné útvary • Kruh a kružnice • Tělesa
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	• Zná základní jednotky délky • Provádí měření délek v praxi • Určí délku lomené čáry • Změří a narýsuje úsečku • Provede grafický součet a rozdíl úseček •	• Jednotky délky • Měření
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	• Vyhledá ve svém okolí dané rovinné útvary • Pozná a pojmenuje trojúhelník, obdélník, čtverec • Pojmenuje vrcholy trojúhelníku • Modeluje a kreslí trojúhelník • Určí vlastnosti obdélníku a čtverce • Modeluje a kreslí obdélník a čtverec • Určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru • Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary	• Trojúhelník • Obdélník a čtverec • Osově souměrné útvary

Číslo a početní operace:

Učivo

- přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
- zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- násobilka
- vlastnosti početních operací s čísly
- písemné algoritmy početních operací

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	• Využívá komutativnost a asociativnost	• Číselný obor 0 – 1000 000: numerace • Praktické úlohy k aplikaci komutativnosti a asociativnosti při řešení
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	• Pamětně i písemně sčítá a odčítá • Využívá komutativnost a asociativnost sčítání • Řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání • Pamětně násobí a dělí jednociferným číslem i mimo obor násobilky • Určuje neúplný podíl a zbytek • Využívá komutativnost a asociativnost násobení • Písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem • Písemně dělí jednociferným dělitelem	• Číselný obor 0 – 1 000 000: operace sčítání a odčítání • Číselný obor 0 – 1 000 000: operace násobení a dělení
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	• Zaokrouhluje čísla • Odhaduje a kontroluje výsledky	• Číselný obor 0 – 1 000 000
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené	• Řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání	• Slovní úlohy • Praktické úlohy

početní operace v celém oboru přirozených čísel	• Řeší slovní úlohy se dvěma různými početními operacemi • Řeší a tvoří slovní úlohy typu o n-více, o n-méně • Řeší a tvoří slovní úlohy s několika početními operacemi	• Číselné operace 0 – 1 000 000
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	• Vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života • Využívá názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{3}, \frac{1}{5}, \frac{1}{10}$ celku • Vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny	• Zlomky • Celek, část, zlomek • Polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina •
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel		
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty		
M-5-1-08 porozumí významu znaku „–“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose		

Závislosti, vztahy a práce s daty:

Učivo

- závislosti a jejich vlastnosti
- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	• Odhalí algoritmus a pokračuje v číselné řadě s problémovým prvkem • Vyhledá a řeší nestandardní úlohy (např. se zápalkami)	• Nestandardní aplikační úlohy a problémy • Závislosti, vztahy a práce s daty
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• Orientuje se v jednoduchých diagramech a grafech	• Diagramy, grafy, tabulky

Geometrie v rovině a v prostoru:

Učivo

- **základní útvary v rovině** – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- **základní útvary v prostoru** – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- obvod a obsah obrazce
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- osově souměrné útvary

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	• Narýsuje kružnici o daném poloměru • Vyhledá ve svém okolí dané rovinné útvary • Pozná a pojmenuje mnohoúhelník,	• Kružnice • Základní rovinné útvary • Trojúhelník • Obdélník a čtverec

	trojúhelník, obdélník, čtverec - Pojmenuje strany a vrcholy trojúhelníku - Rýsuje trojúhelník - Trojúhelníková nerovnost - Určí vlastnosti obdélníku a čtverce - Narýsuje obdélník a čtverec	
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	- Vypočítá obvod daného obrazce sečtením délek jeho stran - Užívá výpočtu obvodu v praktických úlohách - Vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením jeho stran - Graficky sečte a odečte úsečky, určí délku lomených čar - Zná základní jednotky délky - Provádí jednoduché převody jednotek délky - Provádí měření délek v praxi	- Obvody obrazců - Grafický součet a rozdíl - Jednotky délky
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	- Určí a vymodeluje vzájemnou polohu přímky a bodu, dvou přímk - Sestrojí různoběžky, kolmice, rovnoběžky	Základní pojmy v rovině
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	Určí obsah pomocí čtvercové sítě	Praktické úlohy na určení obsahu
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- Narýsuje osu úsečky - Určí osu souměrnosti přeložením papíru	Osově souměrné útvary

Matematika – 5. ročník

Číslo a početní operace:

Učivo

- přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
- zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- násobilka
- vlastnosti početních operací s čísly
- písemné algoritmy početních operací

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	• Využívá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení • Řeší a tvoří jednoduché a složené slovní úlohy	• Čísla a početní operace • Paměťové a písemné operace • Komutativnost a asociativnost
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	• Písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla • Písemně odčítá dvě přirozená čísla • Pamětně násobí a dělí přirozená čísla • Písemně násobí až čtyřciferným činitelem • Písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem •	• Přirozená čísla větší než 1 000 000: • operace sčítání a odčítání, násobení a dělení
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	• Čte a zapisuje čísla • Zobrazí číslo na číselné ose • Porovnává a řadí čísla • Zaokrouhluje čísla •	• Přirozená čísla větší než 1 000 000: numerace
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	• Řeší a tvoří jednoduché a složené slovní úlohy • Řeší a tvoří slovní úlohy na porovnávání	• Slovní úlohy

M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	• Vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života • Využívá názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{3}, \frac{1}{5}, \frac{1}{10}$ celku • Vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny • Vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny	• Zlomky • Celek, část, zlomek • Polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina • Řešení a tvorba slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku • Čitatel, jmenovatel, zlomková čára
M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	• Porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) • Sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků a tyto početní operace zapisuje	• Řešení a tvorba slovních úloh k určování celku z dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny • Využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) • Sčítání a odčítání zlomků
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	• vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života • přečte, zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu • porovná desetinná čísla v řádu desetin a setin • sčítá a odčítá, násobení a dělení desetinného čísla číslem přirozeným • slovní úlohy	• Desetinné číslo • Porovnávání desetinných čísel • Využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) • Početní operace s desetinnými čísly • Praktické úlohy
M-5-1-08 porozumí významu znaku „–“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	• znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná	• Číselná osa (kladná a záporná část)

	celá čísla v rozmezí – 100 až + 100 nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	Měření teploty, vyjádření dlužné částky

Závislost, vztahy a práce s daty:

Učivo

- závislosti a jejich vlastnosti
- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	- Vyhledá a řeší nestandardní úlohy (např. se zápalkami) - Zadaný problém řeší spoluprací ve skupině - Řeší magické čtverce - Odhalí algoritmus a pokračuje v číselné řadě s problémovým prvkem	- Nestandardní aplikační úlohy a problémy - rébusy
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	- Doplňuje řady čísel do tabulky - Orientuje se v jednoduchých diagramech a grafech - Sestrojí jednoduchý sloupkový diagram	- Závislosti, vztahy a práce s daty - Diagramy, grafy, tabulky

Geometrie v rovině a v prostoru:

Učivo

- základní útvary v rovině** – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- základní útvary v prostoru** – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- obvod a obsah obrazce

- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- osově souměrné útvary

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	• Narýsuje obdélník a čtverec • Narýsuje kružnici o daném poloměru • Rýsuje trojúhelník • Vyhledá ve svém okolí dané rovinné útvary • Rozliší a pojmenuje různé typy trojúhelníků • Trojúhelníková nerovnost • Určí vlastnosti obdélníku a čtverce	• Čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice • Vlastnosti rovinných útvarů
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	• Graficky sečte a odečte úsečky, graficky určí obvod mnohoúhelníku, sečte velikosti délek jeho stran • Užívá výpočtu obvodu v praktických úlohách • Zná základní jednotky délky • Provádí převody jednotek délky • Provádí měření délek v praxi	• Grafický součet a rozdíl úseček • Grafický výpočet délky obvodu mnohoúhelníku a lomených čar • Jednotky délky • Převody jednotek
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	• Sestrojí kolmice, rovnoběžky • Určí a vymodeluje vzájemnou polohu přímky a bodu, dvou přímek	• Základní pojmy v rovině
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	• Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě	• Obsahy obrazců • Jednotky obsahů

	• Užívá základní jednotky obsahu • Určí obsah obrazce pomocí výpočtů • Využívá výpočet obsahu v praktických úlohách • Převádí jednotky obsahu	• Praktické úlohy
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	• Narýsuje osu úsečky • Určí a odhadne jednoduché osově souměrnosti • Určí osu souměrnosti pomocí přeložení papíru	• Osa úsečky • Středová souměrnost • Rovinná souměrnost

Zařazení průřezových témat:

Téma	Tématický okruh	Námět	Forma
Osobnostní a sociální výchova	Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace	Nestandardní aplikační úlohy a problémy	Integrace do předmětu 5. ročník

5.3 Informatika

5.3.1 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Obsah

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskuzí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Časové a organizační vymezení

Časové vymezení:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem povinných hodin
			1 hodina	1 hodina	2 hodiny

Organizační vymezení:

Výuka předmětu probíhá v kmenových učebnách, které jsou vybaveny interaktivní tabulí a multimediální technikou, a dle charakteru učiva i v učebně informatiky. Tradiční výklad je kombinován s dalšími vyučovacími metodami a formami práce: vycházka, skupinová práce, samostatná práce, práce s textem, referáty, využití multimediální techniky (video, audio, internet) atd.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci

- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různých způsobů jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajobání pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí	
Kompetence k učení	- umožňujeme organizovat vlastní učení, používat vhodné metody - ukazujeme, jak hledat a třídit informace, využívat je v praktickém životě - reflektujeme na závěry vlastního pozorování žáka
Kompetence k řešení problémů	- zadáváme úkoly pro řešení problémové situace a pro přemýšlení o nesrovnalostech a jejich příčinách - umožňujeme volit vhodné způsoby řešení, činit uvážlivá rozhodnutí - vedeme k odpovědnosti za své jednání
Kompetence komunikativní	- vybízíme, aby se účinně zapojoval do diskuse a obhajovat svůj názor - vedeme k využívání komunikativní dovednosti k vytváření vztahů, ke spolupráci s druhými
Kompetence sociální a personální	- ukazujeme, jak pracovat ve skupině, jak ovlivňovat kvalitu společné práce - učíme ohleduplnosti a úctě, upevňování dobrých vztahů - vybízíme k ovládání a řízení chování, dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
Kompetence občanské	- důsledně vyžadujeme respektovat druhé, vcítit se do jejich situace, uvědomovat si povinnosti, postavit se proti násilí nebo poskytnout pomoc - jasně formulujeme požadavky na kvalitní životní prostředí a jeho ochranu

Kompetence pracovní	- důsledně vyžadujeme pracovat bezpečně s materiály a nástroji, dodržovat pravidla - umožňujeme prezentovat výsledky práce o ochraně životního prostředí, a především zdraví svého a jiných
Kompetence digitální	- vedeme k běžnému ovládání používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; k jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti - vedeme k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešení problému je možno použít - učíme získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - vedeme k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků - pomáháme využívat digitální technologie, aby si žák usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - vedeme k pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme žáka s novými technologiemi, učíme kriticky hodnotit jeho přínosy a reflektovat rizika jejich využívání - podporujeme v předcházení kritickým situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáka i zdraví ostatních - vedeme ke sdílení informací a etickému jednání při spolupráci a komunikaci v digitálním prostředí

Vzdělávací obsah

Informatika – 4. a 5. ročník

Data, informace a modelování:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout, vyslovuje odpovědi na základě dat	Žák zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek.	- Kódování informace obrázkem - Kódování informace textem - Kódování a šifrování textu - Kódování informace číslem - Kódování rastrového obrázku - Kódování vektorového obrázku
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji	Žák popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji.	- Grafové modely - Obrázkové modely
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	Žák rozpozná různé modely, které reprezentují tutéž skutečnost.	Úlohy na ověření modelování.

Algoritmizace a programování:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů Upraví připravený postup pro obdobný problém, ověří správnost jím navrženého postupu, najde a opraví v něm případné chyby.	Žák vnímá, že v blokově orientovaném programovacím jazyce představují bloky jednotlivé příkazy jazyka.	- Příkaz jako blok - Přímé vykonávání příkazu pro posouvání, otáčení a otiskování - Pohyb a razítkování - Určování vstupní hodnoty/hodnot v příkaze - Příkazy a jejich spojování do programu - Vykonání programu

I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program.	• Řídí postavu vykonáváním samostatných příkazů • Příkazy spojuje do scénářů • V příkazu určuje/mění vstupní hodnoty • Sestaví program pro ovládání, chování a reakci postav • Ovládá více postav pomocí zpráv • Plánuje a vytváří souběžné reakce postav	• Opakování několika spojených příkazů • Příkaz čekání jako pomůcka při zkoumání a ladění programu • Více kostýmů postavy, volba kostýmu • Paralelní chování postav • Reakce postav na různé události • Posílání zpráv mezi postavami, reakce jedné postavy, paralelní reakce několika postav
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy Přečte textový nebo symbolický zápis algoritmu vysvětlí jeho jednotlivé kroky. Rozhodne, jestli různé algoritmy vyřeší stejný problém.	• Rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • Přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky. • Rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit.	• Rozpoznávání a vytváření opakujících se vzorů • Algoritmus jako postup pro vyřešení problému • Algoritmus a jemu odpovídající skupina opakujících se vzorů • Různé kostýmy v opakujících se vzorech • Kombinování opakujících se vzorů
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu Program spustí a opraví v něm případné chyby.	• Vytváří a používá vlastní bloky • Upraví program pro obdobný problém • V programu najde a opraví chyby	• Hledání chyby ve scénáři a její oprava • Úprava scénáře a odpovídající změny ve výsledném obrázku • Čtení scénáře – programu

Informační systémy:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
I-5-3-01 - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	• Žák v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi.	• Systémy kolem nás • Vývoj digitálních technologií • Využití digitálních technologií
I-5-3-02 – pro vymezený problém zaznamenává do	• Žák pracuje s různými tabulkami.	• Tabulkový editor, textový editor, program pro vytváření prezentací

existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data		

Digitální technologie:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
I-5-4-01 - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu	Žák poučeně ovládá počítač, pracuje v on-line prostředí.	- Počítač a síť - Základy práce v editorských programech
I-5-4-02 – propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	Žák používá různá digitální zařízení k výuce, vyhledávání a zpracovávání dat	- Využití tabletu, digitálního fotoaparátu pro zaznamenání fotografie nebo videonahrávky - Propojení fotoaparátu a tabletu s počítačem, přenos dat - Využití flash disku k přenosu dat
I-5-4-03 – dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	Žák zná bezpečnostní pravidla při práci s digitálními technologiemi	Bezpečné zapnutí, vypnutí digitálních přístrojů, propojení digitálních technologií

5.4 Člověk a jeho svět

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání v oblasti „Člověk a jeho svět“ rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje a utváří se jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznává sebe i své nejbližší okolí. Učí se vnímat lidi i vztahy mezi nimi, bezpečí, všimnout si podstatných věcných stránek a hodnot lidských výtvorů a přírodních jevů a chránit je. Na základě poznání sebe a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Obsah

Prvouka vychází z poznatků, dovedností a zkušeností žáků získaných dosavadní výchovou. Učí je pozorovat a pojmenovávat věci a děje, chápat vzájemné vztahy a zákonitosti v přírodě i ve společnosti, a tím porozumět světu kolem sebe, jeho vzájemným vazbám a principům. Vytváří u žáků vnímavý a pozitivní vztah k jejich okolí, k druhým lidem, k vytvořeným hodnotám i k přírodě. Při osvojování potřebných dovedností a poznatků je důležitý vlastní prožitek žáků, který napomáhá zvládnout i nové role a životní situace školáka.

Vzdělávací obsah předmětu je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – Na základě poznání nejbližšího okolí se žáci učí chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Praktické poznávání místních a regionálních skutečností by mělo probudit v žácích kladný vztah k místu bydliště a postupně rozvíjet vztah k vlasti.

Lidé kolem nás – Žáci si osvojují základy vhodného chování. Seznamují se s důležitostí tolerance, solidarity a úcty mezi lidmi, také se základními právy, povinnostmi a problémy, které soužití lidí provázejí.

Lidé a čas – Učí žáky orientovat se v dějích a čase, pochopit význam měření času, princip časové posloupnosti a utváření historie. Snaží se vyvolat zájem o poznávání minulosti. Učí žáky samostatně zpracovávat informace z dostupných zdrojů.

Rozmanitost přírody – Praktické pozorování rozmanitostí a proměnlivosti živé i neživé přírody směřuje k poznání, že Země i život na ní tvoří jednotný celek, jehož rovnovážné vztahy může člověk narušovat. Žáci se učí přispět k ochraně přírody a ke zlepšení životního prostředí.

Člověk a jeho zdraví – Žáci poznávají sami sebe z hlediska biologické a fyziologické funkce. Studují vývoj člověka od narození. Získávají poučení o zdraví a nemocech. Chápu význam denního režimu, správné výživy a důležitost bezpečného chování, které zajišťuje ochranu zdraví svého i druhých.

Časové a organizační vymezení

Časové vymezení:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem povinných hodin
2 hodiny	2 hodiny	2 hodiny			6 hodin

Organizační vymezení:

Výuka předmětu probíhá v kmenových učebnách, které jsou vybaveny interaktivní tabulí a multimediální technikou, a dle charakteru učiva i v učebně informatiky. Tradiční výklad je kombinován s dalšími vyučovacími metodami a formami práce: vycházka, skupinová práce, samostatná práce, práce s textem, referáty, využití multimediální techniky (video, audio, internet) atd.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pozorování přírodních jevů a orientování se v prostoru a čase;
- na základě činností a pozorování k vytváření nových představ o jednoduchých, chápání žáků dostupných, ale podstatných věcech a jevech, které je obklopují doma, ve škole, v obci;
- pojmenovávání předmětů a jevů, vlastní vyjadřování myšlenek, soudů, názorů
- na základě svých vlastních zkušeností objevování souvislostí;
- vytváření pozitivního vztahu k rodině, spolužákům, škole, domovu i k přírodě a rozvíjení svých pozitivních vlastností;
- základnímu poučení o lidském těle a ochraně zdraví;
- cílevědomému osvojování základních hygienických návyků a návyků kulturních.

Cíle jsou naplňovány prostřednictvím využívání vlastních zkušeností žáků. Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Žáci mohou různé věci a jevy pozorovat např.: při řízených činnostech, na vycházkách, při pokusech, při zacházení s různými nástroji a předměty. Činnostní vyučování podněcuje aktivitu všech žáků. Průběžně a v souvislosti s různými vyučovacími předměty vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali různými způsoby, tj. výtvarně i písemně. V tomto období využíváme co nejvíce regionálních přírodních i společenských jevů. Charakteristické pro výuku prvouky v prvním období základního vzdělávání je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Právě toto prolínání témat dává možnost vytváření mnoha malých projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí.

Obsah učiva v jednotlivých ročnících se skládá z těchto vzdělávacích okruhů:

Místo, kde žijeme
Lidé kolem nás
Lidé a čas
Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví

Tematické celky vzdělávacích okruhů vyučovacího předmětu:

1. – 3. ročník:
  - domov, škola, obec, místní krajina;
  - rodina, soužití lidí, chování lidí, právo a spravedlnost, kultura;
  - orientace v čase a časový řád, současnost a minulost v našem životě, regionální památky a péče o ně, báje, mýty a pověsti;

- látky a jejich vlastnosti, voda a vzduch, nerosta a horniny, půda, vesmír a země, rostliny houby a živočichové, životní podmínky, rovnováha v přírodě, ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody;
- lidské tělo, rodina, péče o zdraví, zdravá výživa, návykové látky a zdraví, osobní bezpečí, situace hromadného ohrožení.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí	
Kompetence k učení	- umožňujeme organizovat vlastní učení, používat vhodné metody - ukazujeme, jak hledat a třídit informace, využívat je v praktickém životě - reflektujeme závěry vlastního pozorování žáka
Kompetence k řešení problémů	- zadáváme úkoly pro řešení problémové situace a pro přemýšlení o nesrovnalostech a jejich příčinách - umožňujeme volit vhodné způsoby řešení, činit uvážlivá rozhodnutí - vedeme k odpovědnosti za své jednání
Kompetence komunikativní	- vybízíme, aby se účinně zapojoval do diskuse a obhajovat svůj názor - vedeme k využívání komunikativní dovednosti k vytváření vztahů, ke spolupráci s druhými
Kompetence sociální a personální	- ukazujeme, jak pracovat ve skupině, jak ovlivňovat kvalitu společné práce - učíme ohleduplnosti a úctě, upevňování dobrých vztahů - vybízíme k ovládání a řízení chování, dosažení pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
Kompetence občanské	- důsledně vyžadujeme respektovat druhé, vcítit se do jejich situace, uvědomovat si povinnosti, postavit se proti násilí nebo poskytnout pomoc - jasně formulujeme požadavky na kvalitní životní prostředí a jeho ochranu

Kompetence pracovní	- důsledně vyžadujeme pracovat bezpečně s materiály a nástroji, dodržovat pravidla - umožňujeme prezentovat výsledky práce o ochraně životního prostředí, a především zdraví svého a jiných
Kompetence digitální	- klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování - vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč - vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací - vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvil - motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací - dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Vzdělávací obsah

Prvouka – 1. a 2. ročník

Člověk a jeho svět:

Učivo

- **domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště
- **škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace
- **obec (město), místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť

- **okolní krajina (místní oblast, region)** – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- **regiony ČR** – Praha a vybrané oblasti ČR
- **naše vlast** – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly
- **Evropa a svět** – kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- **mapy obecně zeměpisné a tematické** – obsah, grafika, vysvětlivky

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• Orientuje se v místě svého bydliště, v jednoduchém plánu vyznačí školu, svůj dům, významná místa v obci • Zná riziková místa a situace v okolí školy • Je seznámen se školním řádem • Zvládá bezpečnou cestu do školy	• domov • orientace v místě bydliště • prostředí domova • naše obec • název a části obce, významné budovy a památky • minulost a současnost obce • dopravní síť • škola • orientace v budově školy a jejího okolí • režim ve škole, školní řád • dopravní výchova, bezpečná cesta do školy • riziková místa a situace
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	• Ví, že žijeme v České republice, Plzeňském kraji, zná naše hlavní město, vlajku, státní hymnu.	• Naše vlast • Státní symboly

Lidé kolem nás:

Učivo

- **rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání

- **soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie
- **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- **právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
- **vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• Orientuje se v rodinných vztazích, pojmenuje jednotlivé členy rodiny • Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• rodina • postavení jedince v rodině • role členů rodiny, funkce rodiny • příbuzenské a mezigenerační vztahy • soužití lidí • mezilidské vztahy, komunikace • chování lidí • pravidla slušného chování, ohleduplnost • zvládání vlastní emocionality • předcházení konfliktům • rizikové situace, rizikové chování • právo a spravedlnost • práva dítěte • práva a povinnosti žáků školy • vlastnictví • peníze
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	• Zná různá povolání a seznamuje se s jejich důležitostmi a významem	• Povolání, význam ve společnosti

Lidé a čas:

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	• Určuje denní dobu, čas, dny v týdnu, měsíce a roční období	• orientace v čase, časový řád • určování času, kalendáře • letopočet • generace • denní režim • roční období
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	• Zná zajímavosti z historie obce a regionu	• současnost a minulost v našem životě • proměny způsobu života, bydlení
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	• Uvědomuje si důležitost práce jednotlivých členů domácnosti • Zná místní vánoční a velikonoční zvyky, některé dokáže ztvárnit • Na příkladech porovnává minulost a současnost	• předměty denní spotřeby • průběh lidského života • státní svátky a významné dny

Rozmanitost přírody:

Učivo

- **látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- **voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život

- **nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- **vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období
- **rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- **životní podmínky** – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- **rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• Pozoruje a porovnává změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	• životní podmínky • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody • likvidace odpadů • živelné pohromy
ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• Třídí živočichy a rostliny do známých skupin. • Dokáže je přiřadit ke správnému ekosystému.	• Listnaté a jehličnaté stromy • Keře, byliny • Lesní plody a houby • Ovoce a zelenina • Savci, ptáci, ryby • Život v jednotlivých ekosystémech
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	• Dokáže popsat a porovnat vlastnosti některých látek • Zjišťuje vlastnosti látek pomocí teploměru, váhy, metru	• Seznámení se základními veličinami

Člověk a jeho zdraví:

Učivo

- **lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- **péče o zdraví** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenositelné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- **návykové látky, závislosti a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- **osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• Pečuje o své zdraví, dodržuje hygienu, snaží se o zdravý životní styl	• lidské tělo • životní potřeby člověka • péče o zdraví • zdravý životní styl • denní režim • správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim • nemoci přenosné a nepřenositelné • ochrana před infekcemi

		• drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů • pomoc při drobných poraněních • osobní hygiena • návykové látky a zdraví • návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost • odmítání návykových látek • nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• Rozezná nebezpečí různého charakteru • Využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času • Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu • Jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• osobní bezpečí • vhodná a nevhodná místa pro hru • označování nebezpečných látek • bezpečné chování v silničním provozu -. chodec • dopravní značky • šikana, týrání • brutalita a jiné formy násilí v mediích
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci • Odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná • V případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	• přivolání pomoci • služby odborné pomoci, čísla tísňového volání • správný způsob volání na tísňovou linku
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• mimořádné události • postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) • požáry (příčiny a prevence vzniku požáru, ochrana a evakuace při požáru)

		• integrovaný záchranný systém
Prvrouka – 3. ročník		

Člověk a jeho svět:

Učivo

- **domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště
- **škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace
- **obec (město), místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- **okolní krajina (místní oblast, region)** – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- **regiony ČR** – Praha a vybrané oblasti ČR
- **naše vlast** – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly
- **Evropa a svět** – kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- **mapy obecně zeměpisné a tematické** – obsah, grafika, vysvětlivky

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	• orientuje se a vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, zná možná nebezpečí v nejbližším okolí	• domov –bydliště a jeho okolí, orientace v nejbližším okolí bydliště, cesta do školy, riziková místa
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	• seznámí se svou obcí (městem), zná název nejbližšího města, název kraje	• naše obec –části, poloha obce v krajině

Lidé kolem nás:

Učivo

- **rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání
- **soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie
- **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- **právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
- **vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	• umí použít časové údaje při řešení různých situací v denním životě, pozná děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti	• orientace v čase, časový řád, denní režim, roční období, současnost a minulost v našem životě
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	• seznámí se s památkami své obce (města), pověstmi	• památky obce, pověsti

Lidé a čas:

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	umí použít časové údaje při řešení různých situací v denním životě, pozná děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti	orientace v čase, časový řád, denní režim, roční období, současnost a minulost v našem životě
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu	seznámí se s památkami své obce (města), pověstmi	památky obce, pověsti
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	umí si zorganizovat denní režim, orientuje se v kalendáři, během kalendářního roku aplikuje své vědomosti o zvycích a tradicích	denní režim, kalendářní rok, práce a volný čas, minulost, současnost a budoucnost, svátky – zvyky

Rozmanitost přírody:

Učivo

- látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období
- rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- životní podmínky** – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	nazve, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích
ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	živočichové, rostliny, houby, rovnováha v přírodě,
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	seznámí se a realizuje jednoduché pokusy	poznávání vlastností živé a neživé přírody

Člověk a jeho zdraví:

Učivo

- lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- péče o zdraví** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenositelné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- návykové látky, závislosti a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích

- **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• používá základní hygienické návyky, pojmenuje základní části lidského těla	• lidské tělo, péče o zdraví, osobní hygiena
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• identifikuje nebezpečí různého charakteru, používá pravidla silničního provozu	• nemoc a úraz, pravidla silničního provozu
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• dbá na svou bezpečnost při setkání s neznámými jedinci, umí komunikovat s operátory tísňových linek	• osobní bezpečí, krizové situace, tísňové volání
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• uposlechne pokynů dospělých při mimořádných událostech	• chování při mimořádných událostech

Zařazení průřezových témat

Téma	Tematický okruh	Námět	Forma
Osobností a sociální výchova	Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností a poznávání	Školák	Integrace v 1., 2. ročníku
	Seberegulace a sebeorganizace	Škola, cesta do školy	Integrace ve 3.ročníku
	Sociální rozvoj Poznávání lidí	Moje rodina	Integrace v 1.,2.ročníku
	Mezilidské vztahy	Člověk	Integrace v 1.,2. ročníku
	Komunikace	Člověk a jeho zdraví	Integrace ve 3.ročníku
Výchova demokratického občana	Formy participace občanů v politickém životě	Naše obec	Integrace ve 3.ročníku
Multikulturní výchova	Lidské vztahy	Vztahy mezi lidmi	Integrace ve 3. ročníku
Environmentální výchova	Základní podmínky života	Rozmanitost přírody – živá a neživá příroda	Integrace ve 3.ročníku
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Ochrana přírody	Integrace ve 2. a 3. ročníku

5.4.2 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání ve výuce Vlastivědy probíhá v klasických vyučovacích hodinách v kmenových třídách. Charakteristické je samostatné i skupinové vyhledávání, získávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů (učebnice, encyklopedie, návštěva veřejné knihovny, internet, muzeum), od členů své rodiny a lidí v nejbližším okolí. Výuku vlastivědy doplňují obrazy, mapy, plány. Časté jsou besedy, výstavy, exkurze, školní výlety a znalostní soutěže. Na škole probíhají tematické projektové dny.

Obsah

Vlastivěda vymezuje okruhy týkající se člověka, rodiny, společnosti, historie, vlasti, kultury. Rozvíjí zkušenosti, poznatky a dovednosti, které žáci získali výchovou v rodině a v předcházejících ročnících. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje a učí se chápat jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Tak se vytváří jejich první ucelený obraz o okolním světě. Nejprve poznávají sami sebe, potom své okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Poznávají různé druhy lidské práce a učí se chápat jejich souvislost s přírodními podmínkami. Rozpoznávají, jak se činností lidí přetváří krajina, jaké jsou památky.

Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu se žáci učí chápat základní vztahy ve společnosti, porozumět problémům i přednostem současného života. To vše by mělo vést žáky k poznání, že současnost je výsledkem minulosti a směřuje k dalšímu vývoji – budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vlastivědě se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty druhých.

Vlastivěda je členěna do tří tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – Žáci učí na základě poznávání svého okolí chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se hledat nové a zajímavé poznatky, bezpečně se orientovat ve světě. Důraz je kladen na praktické poznání místní krajiny a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Praktické činnosti a úkoly by měly probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště ke kulturnímu bohatství vlasti, k jejímu přírodnímu prostředí, kulturnímu dědictví a historickým památkám.

Lidé a čas – Žáci se učí orientovat v dějích a v čase. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám v čase podléhají. Přitom se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci, regionu a postupuje se k nejdůležitější události v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Důraz je kladen na samostatné vyhledávání, získávání a zkoumání informací z dostupných zdrojů. Využívají se prvky dramatické výchovy.

Lidé kolem nás – Žáci si postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Učí se chápat význam vzájemné pomoci, tolerance, vzájemné úcty, snášenlivosti a solidarity. Seznamují se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí na celém světě.

Časové a organizační vymezení

Časové vymezení:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem povinných hodin
---	---	---	---	2 hodiny	2 hodiny

K povinným hodinám přidáváme 1 disponibilní hodinu – 1 hodinu ve 4. ročníku– viz učební plán

Organizační vymezení:

Výuka předmětu probíhá v kmenových učebnách, které jsou vybaveny interaktivní tabulí a multimediální technikou, a dle charakteru učiva i v učebně informatiky. Tradiční výklad je kombinován s dalšími vyučovacími metodami a formami práce: skupinová práce, samostatná práce, práce s textem, referáty, využití multimediální techniky (video, audio, internet) atd.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- získání přehledu o svém regionu – kraji;
- postupnému získávání základního zeměpisného přehledu o České republice a Evropě;
- učení se číst a vyhledávat základní údaje v mapě České republiky a Evropy;
- osvojování si nových pojmů v souvislosti s orientací na mapě;
- seznamování se s významnými etapami našich národních dějin;
- vyvolání zájmu o minulost a kulturní bohatství regionu i celé země;
- učení se zařazovat hlavní události časově do staletí;
- poznávání, jak se život lidí vyvíjí a mění, jakým změnám podléhají věci kolem nás;
- sledování změn staveb a způsobu života v průběhu staletí;
- osvojování si základních dějepisných pojmů souvisejících s uspořádáním společnosti;
- probouzení pěkného vztahu k místu bydliště;
- postupnému rozvíjení vědomí sounáležitosti se svou zemí, světadílem;
- upevňování základů správného chování mezi lidmi bez ohledu na barvu pleti;
- vzájemné úctě, pomoci a snášenlivosti mezi sebou;
- utváření pracovních návyků při individuálních činnostech i práci ve skupinách;
- propojování místních historických, zeměpisných a kulturních informací;
- poznávání historii místa a kraje z dostupných zdrojů;
- poznávání charakteristiky určitého regionu i událostí, využívání informační techniky.

Vyučovací předmět vlastivěda navazuje na poznatky z prvouky, ve 4. a 5. ročníku zahrnuje učivo zeměpisné a historické. Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických aspektech života lidí a o výsledcích jejich činnosti s důležitými událostmi a významnými osobnostmi regionálních a národních dějin. K rozvíjení představivosti žáků o minulosti slouží i vazby na jiné obory: matematika, český jazyk, přírodověda, výtvarná výchova, hudební výchova a další. Činnostní vyučování podněcuje aktivitu všech žáků. Průběžně a v souvislosti s různými

vyučovacími předměty vedeme žáky k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali různými způsoby, tj. výtvarně i písemně. V tomto období využíváme co nejvíce regionálních, historických i společensky kulturních jevů. Od pozorování nejbližšího okolí, bydliště a školy žáci přecházejí k zeměpisnému pozorování svého kraje a republiky až po její začlenění do Evropy. Žáci se učí pozorovat a číst z plánů a map. Výuku Vlastivědy vhodně doplňují návštěvy muzeí, výstav, významných historických míst a památek, také vhodné zeměpisné nebo historické filmy a video ukázky.

Obsah učiva v jednotlivých ročnících se skládá z těchto vzdělávacích okruhů:

Místo, kde žijeme
Lidé kolem nás
Lidé a čas

Tematické celky vzdělávacích okruhů vyučovacího předmětu:

- okolní krajina (místní oblast, region), regiony ČR, naše vlast, Evropa a svět, mapy obecně zeměpisné;
- rodina a soužití lidí, chování lidí, právo a spravedlnost a kultura v dějinách, vlastnictví;
- orientace v čase a časový řád, současnost a minulost v našem životě, regionální památky a péče o ně, báje, mýty a pověsti.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:	
Kompetence k učení	- vedeme žáky k umění plánovat, organizovat a řídit vlastní učení - klademe důraz na vyhledávání, třídění a zpracovávání informací - rozvíjíme smysl na základě získaných dovedností vidět svět a věci v souvislostech
Kompetence k řešení problémů	- motivujeme žáky k samostatnému řešení problému, jeho promyšlení a způsobu řešení - pěstujeme u žáků vlastní úsudek a využívání zkušeností - vytváříme pevný názor na to, co je správné a nesprávné - vedeme žáky k sebekázni a pečlivosti při řešení
Kompetence komunikativní	- rozvíjíme schopnost naslouchat druhým a pozorovat jevy a skutečnosti - klademe důraz na vyjadřování myšlenek a názorů v logickém sledu - motivujeme žáky k vytváření komunikačních dovedností ke kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

	- vytváříme schopnost využívat prostředků informačních technologií
Kompetence sociální a personální	- zařazujeme práci ve skupině - podílíme se na vytváření příznivé atmosféry ve třídě, skupině - vytváříme potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
Kompetence občanské	- rozvíjíme smysl pro úctu k tradicím svého národa, pro kulturní zvláštnosti a odlišné názory v rámci ČR a Evropy - posilujeme vědomí ochrany vlastního života a ochrany života ostatních - vedeme žáky k poznání památek v regionu a k jejich ochraně
Kompetence pracovní	- vedeme žáky k rozvržení své práce a stanovení pracovního postupu - posilujeme vědomí dodržování vymezených pravidel a pracovní hygieny - posilujeme vědomí spolupráce a pomoci druhým
Kompetence digitální	- klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování - vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč - vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací - vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvil - motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací - dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Vzdělávací obsah

Vlastivěda – 4. ročník

Místo, kde žijeme:

Učivo

- **domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště
- **škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace
- **obec (město), místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- **okolní krajina (místní oblast, region)** – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- **regiony ČR** – Praha a vybrané oblasti ČR
- **naše vlast** – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly
- **Evropa a svět** – kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- **mapy obecně zeměpisné a tematické** – obsah, grafika, vysvětlivky

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	• určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu • životní prostředí	• prostředí domova • orientace v místě bydliště • místní krajina – její části, poloha v krajině, • minulost a současnost obce • význačné budovy, dopravní síť • okolní krajina (místní oblast, region) • rozšíření půd, rostlinstva a živočichů • vliv krajiny na život lidí • působení lidí na krajinu
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• určí světové strany v přírodě i podle mapy • orientuje se podle nich a řídí se podle zásad	• orientační body a linie • světové strany • kompas, buzola

	bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map - orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	- zemský povrch a jeho tvary - vodstvo na pevnině - reliéf - mapy - obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury - jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	- Praha a vybrané oblasti ČR - domov, krajina, národ
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	cestování
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- základy státního zřízení a politického systému ČR - státní správa a samospráva - státní symboly

Lidé kolem nás:

Učivo

- rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání
- soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie
- chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
- vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby

placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi - vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- mezilidské vztahy, komunikace - principy demokracie - zájmové spolky - politické strany - círky
ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou	- vlastnosti lidí - pravidla slušného chování - ohleduplnost - etické zásady - zvládání vlastní emocionality - základní lidská práva a práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy - ochrana životního prostředí
ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	- orientuje se v základních formách vlastnictví - používá peníze v běžných situacích - odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze - na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů - vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	- vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné - hmotný a nehmotný majetek - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsob placení - banka jako správce peněz, úspory, půjčky

Lidé a čas:

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	• pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	• určování času • čas jako fyzikální veličina • denní režim dne • roční období
ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	• využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	• dějiny jako časový sled událostí • kalendáře, letopočet, generace
ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	• srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	• péče o památky • lidé a obory zkoumající minulost • proměny způsobu života • bydlení • předměty denní potřeby • průběh lidského života • státní svátky a významné dny • minulost kraje a předků • domov, vlast, rodný kraj

Místo, kde žijeme:

Učivo

- **domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště
- **škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace
- **obec (město), místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- **okolní krajina (místní oblast, region)** – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- **regiony ČR** – Praha a vybrané oblasti ČR
- **naše vlast** – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly
- **Evropa a svět** – kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- **mapy obecně zeměpisné a tematické** – obsah, grafika, vysvětlivky

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	• určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	• orientace v místě bydliště • místní krajina – její části, poloha v krajině,
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• určí světové strany v přírodě i podle mapy • orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• světové strany • kompas, buzola • orientace na mapě pomocí světových stran
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky,	• rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map • orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	• mapy, obsah, grafika, vysvětlivky • zemský povrch a jeho tvary

ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	- Praha a vybrané oblasti ČR - Evropa
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	- doprava, cestování, turistika - kontinenty - evropské státy, EU
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	orgány státní moc, symboly	hlavní orgány státní moci, symboly a jejich význam

Lidé kolem nás:

Učivo

- rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání
- soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie
- chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
- vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi	- mezilidské vztahy, komunikace - principy demokracie
ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	- etické zásady - zvládání vlastní emocionality

		• rizikové situace; rizikové chování • předcházení konfliktům • vlastnosti lidí • pravidla slušného chování • mezilidské vztahy
ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	• orientuje se v základních formách vlastnictví • používá peníze v běžných situacích • odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze • na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů • vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	• vlastnictví • soukromé, veřejné, osobní, společné • hmotný a nehmotný majetek • peníze rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti • hotovostní a bezhotovostní forma peněz • způsoby placení • banka jako správce peněz • úspory, půjčky

Lidé a čas:

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k	• pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení	• dějiny jako časový sled událostí • letopočet, generace

pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	vztahů mezi ději a mezi jevy	
ČJS-5-3-02 využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	• využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	• kalendáře, letopočet, generace • dějiny jako časový sled událostí • muzeum, obecní knihovna • památky, památná místa
ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků	• srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků	• proměny způsobu života • státní svátky a významné dny

Zařazení průřezových témat

Téma	Tematický okruh	Námět	Forma
Osobnostní a sociální výchova	Sociální rozvoj Kooperace a kompetice	Kraj, ve kterém žijeme, vytváření mapy	Práce ve skupinách 5. ročník
Výchova demokratického občana	Občan, občanská společnost a stát Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Symbole našeho státu a jejich význam Dějiny naší vlasti	Integrace do předmětu 4. ročník Integrace do předmětu 5. ročník
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Objevujeme Evropu a svět	Cestujeme po Evropě	Integrace do předmětu 5. ročník

5.4.3 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Přírodověda navazuje na předmět prvouka. Jde o předmět, který vychází z různých přírodovědných oborů. Žáci tu získávají vědomosti a dovednosti, které jim umožní poznávat přírodu, člověka a svět, ve kterém lidé pracují a žijí. Žáci poznávají Zemi a vesmír, základní přírodní jevy a vztahy, získávají pojem o vzájemných souvislostech mezi organismy. Rozvíjejí schopnost samostatného poznávání a pozorování, řeší přiměřeně náročné úkoly. Žáci jsou vedeni tak, aby si utvářeli kladný vztah k přírodě, ke svému zdraví a zdravému způsobu života a k ochraně životního prostředí.

V přírodovědě žáci získávají kladný vztah k přírodě, vštěpují si ekologické zásady, získávají přehled o Zemi a jejím začlenění do sluneční soustavy.

V tematickém okruhu „Člověk a jeho zdraví“ žáci poznávají sebe jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby.

Obsah

Vzdělávací obsah přírodovědy zahrnuje tyto okruhy:

Rozmanitost přírody – Praktické pozorování rozmanitostí a proměnlivosti živé i neživé přírody směřuje k poznání, že Země i život na ní tvoří jednotný celek, jehož rovnovážné vztahy může člověk narušovat. Žáci se učí přispět k ochraně přírody a ke zlepšení životního prostředí.

Člověk a jeho zdraví – Žáci poznávají sami sebe z hlediska biologické a fyziologické funkce.

Studují vývoj člověka od narození. Získávají poučení o zdraví a nemocech. Chápu význam denního režimu, správné výživy a důležitost bezpečného chování, které zajišťuje ochranu zdraví svého i druhých.

Časové a organizační vymezení

Časové vymezení:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem povinných hodin
---	---	---	1 hodiny	2 hodiny	3 hodin

Organizační vymezení:

Cíle přírodovědy jsou naplňovány především ve vyučovacích hodinách, které probíhají v kmenových třídách. Osvojování učiva je založeno převážně na pozorování, na srovnávání a na dalších aktivních činnostech dětí. Časté jsou vycházky do přírody. Využívají se exkurze, besedy. Žáci si připravují referáty, pracují s encyklopediemi, vytvářejí projekty. Časté je využití moderní techniky, např. video, počítače, internet.

V předmětu přírodověda nejčastěji užíváme tyto metody a formy práce: činnostní učení, prezentace, projekty, referáty, skupinová práce, vycházka, frontální výuka, práce s textem, výklad, pokus.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání přírodních zákonitostí při aktivních a tvůrčích činnostech;
- získávání jasných a konkrétních představ o přírodních živých i neživých jevech na základě pozorování;
- zjišťování základních vlastností zkoumaných přírodnin, nacházení souvislostí mezi jevy a ději v přírodě;
- zaměřování pozornosti žáků sledovat určité jevy na vycházkách;
- uvědomování si sebe sama jako člověka – živou bytost, která má své fyziologické a biologické funkce a potřeby, poznávání, co je pro člověka užitečné, a naopak škodlivé z hlediska hygieny, výživy aj.;
- získávání základního poučení o bezpečném chování v různých životních situacích i při mimořádných událostech, které ohrožují nejen zdraví jednotlivců, ale i celých skupin obyvatel;
- sledování konkrétních situací a vyvozování na základě vlastních zkušeností odpovědnost každého (i nedospělého) člověka za své zdraví a bezpečnost;
- uvědomování si ohrožování zdraví své i spolužáků nevhodným chováním, možnost zavinění úrazu cizím lidem;
- osvojování a upevňování zásad slušného chování mezi lidmi, učení se vzájemné toleranci, snášenlivosti a úctě k lidem, se kterými se setkávají;
- sledování střídání ročních období, vedení si záznamů ze svých pozorování, pozorování a zdůvodňování změn v přírodě;
- uvědomování si, že Země je jednou z planet, oběžnic Slunce, které jsou součástí vesmíru.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení	- vedeme žáky k tomu, aby si prostřednictvím encyklopedií, internetu a dokumentárních pořadů samostatně vyhledávali informace - vytváříme s žáky sbírky - uplatňujeme s žáky poznatky v praxi
Kompetence k řešení problémů	- pomocí pokusů ověřujeme a prozkoumáváme s žáky jevy a zákonitosti přírody - vedeme žáky k porovnávání a srovnávání informací - podporujeme u žáků tvořivé myšlení

Kompetence komunikativní	- učíme žáky srozumitelně a výstižně popisovat jevy a postupy
Kompetence sociální a personální	- chráníme s žáky přírodu živou i neživou - učíme žáky využívat zdroje tak, aby se neničila rovnováha v přírodě - utváříme kladný vztah ke zdravému způsobu života
Kompetence občanské	- zařazujeme práci ve skupinách - zadáváme pokyny tak, aby jim žáci rozuměli a dokázali podle nich pracovat
Kompetence pracovní	- při plnění zadaných úkolů vyžadujeme soustavnost, cílevědomost a zodpovědnost - vedeme žáky k plnění úkolů až do konce - podněcujeme žáky k aktivitě v hodině i mimo ni
Kompetence digitální	- klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování - vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč - vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací - vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvil - motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací - dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Vzdělávací obsah

Přírodověda – 4. ročník

Rozmanitost přírody:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody - určuje horniny a nerosty, užívá encyklopedie k jejich zařazování - dokáže říct základní podmínky života - seznamuje se s názvoslovím podnebí a počasí	Nerosty, horniny, půda - hospodářsky významné horniny a nerosty - vznik půdy a její význam - rozmanitost podmínek života na Zemi - člověk a živá příroda - počasí a podnebí - mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi.
ČJS 5-4-03 Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	- Seznamuje se se společenstvem rostlin a živočichů - Zdůvodní vzájemné vztahy mezi rostlinami a živočichy	Rovnováha v přírodě - základní životní podmínky - význam - vzájemné vztahy mezi organismy - základní společenstva lidských obydlí, polí, vod, lesů
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	- zařazuje rostliny, houby a živočichy do jednotlivých druhů - určuje jejich znaky - seznamuje se se zařazováním rostlin, hub a živočichů do jejich druhů - využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy	- rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy - průběh a způsob života, výživa - stavba těla u některých nejznámějších druhů - význam v přírodě a pro člověka

	• dokáže určit jejich změny v jednotlivých ročních obdobích • posuzuje jejich význam pro člověka	
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	• nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka • dokáže zhodnotit význam půdy pro člověka • rozeznává druhy půdy • rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat • zhodnotí důležitost ochrany životního prostředí	• ochrana a tvorba životního prostředí • význam půdy, lesů a vodních ploch • ochrana rostlin a živočichů • likvidace odpadů • ochrana přírody • vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	• založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	Látky a jejich vlastnosti • třídění látek, změny látek a skupenství • vlastnosti, porovnávání látek • měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek

Rozmanitost přírody:

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- pozoruje neživou přírodu. - určuje horniny a nerosty - chápe vznik půdy, její složení a význam - užívá encyklopedie k jejich zařazování, - dokáže říct základní podmínky života, - seznamuje se s názvoslovím podnebí a počasí - chápe význam energetických surovin, zvláště pak význam elektrické energie.	- neživá příroda - nerosty a horniny, půda, - hospodářsky významné horniny a nerosty, - vznik půdy a její význam; - rozmanitost podmínek života na Zemi, - člověk a živá příroda - počasí a podnebí - mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi - Elektrická energie - elektrárny, elektrické spotřebiče,
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	- seznamuje se s planetami sluneční soustavy - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období - pozná Slunce jako zdroj světla a tepla. - chápe Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy - chápe rozmanitosti života na Zemi	- Sluneční soustava, - vesmír a Země –sluneční soustava, - Země, pohyby Země, - střídání dne a noci, střídání ročních období. - rozmanitost života na Zemi
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	dokáže zařadit druhy živočichů do jednotlivých společenstev	- rovnováha v přírodě, význam - vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva lidských obydlí, polí, vod, lesů

	• zhodnotí jejich význam pro společenstva a jejich vzájemné spojitosti	
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	• zařazuje rostliny, houby a živočichy do jednotlivých druhů • určuje jejich znaky • seznamuje se se zařazováním rostlin, hub a živočichů do jejich druhů • využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy • dokáže určit jejich změny v jednotlivých ročních obdobích • posuzuje jejich význam pro člověka	• rostliny, houby, živočichové • znaky života, životní potřeby a projevy • průběh a způsob života, výživa • stavba těla u některých nejznámějších druhů • význam v přírodě a pro člověka
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	• zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat • vytváří si pozitivní vztah k životnímu prostředí • uvědomuje si přírodní zákonitosti	• člověk a příroda • význam půdy, lesů a vodních ploch • ochrana přírody • mimořádné události a rizika, ohrožení s nimi spojená • postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén) • požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru) • integrovaný záchranný systém
ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	• založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní pokusu postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky • seznamuje se s jednoduchými stroji	• člověk a lidské výtvořiny • jednoduché stroje a zařízení

Člověk a jeho zdraví:

ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k	• seznamuje se s částmi lidského těla a s	• lidské tělo

podpoře vlastního zdravého způsobu života	pohlavními rozdíly mezi mužem a ženou	• člověk –stavba těla, • základní funkce a projevy • životní potřeby člověka • pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou • základy lidské reprodukce a vývoj jedince • péče o zdraví a zdravý životní styl
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	• rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	• vývoj jedince • stavba těla, • základní funkce a projevy, • životní potřeby člověka • pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou • základy lidské reprodukce a vývoj jedince • péče o zdraví a zdravý životní styl
ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	• sestavuje svůj denní režim	• člověk –rodina • vztahy v rodině • práce a volný čas
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	• zná ve svém okolí vhodná místa pro hru i rizikové oblasti. • dokáže posoudit rizika, která hrozí při různých dopravních situacích	• vhodná a nevhodná místa pro hru, • bezpečné chování v silničním provozu • dopravní značky • předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché	• seznamuje se s návykovými látkami a jejich negativnímu vlivu na zdraví člověka	• návykové látky a zdraví

způsoby odmítání návykových látek		
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	dokáže určit rozdíl mezi nemocí a úrazem	- prevence nemocí - osobní, intimní a duševní hygiena
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	zná kontakty tísňové linky a dokáže je použít.	- přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - čísla tísňového volání - první pomoc při drobných poraněních

Zařazení průřezových témat

Téma	Tématický okruh	Námět	Forma
Osobnostní a sociální výchova	Mezilidské vztahy	Přírodní společenstva, vytváření koláže	Práce ve skupinách 4. ročník
	Kooperace a kompetice	Třídění organismů	Práce ve skupinách 5. ročník
	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Péče o zdraví	Integrace do předmětu 5. ročník
Environmentální výchova	Základní podmínky života	Podmínky života na Zemi	Pokusy 4. ročník
	Ekosystémy	Ohleduplné chování k přírodě a její ochrana	Integrace do předmětu 4. ročník
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	Lidské aktivity a příroda	Integrace do předmětu 5. ročník

5.5 Umění a kultura

5.5.1 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura, je vyučován jako samostatný předmět ve všech ročnících ZŠ. Výtvarná výchova přispívá k rozvoji estetických vztahů žák a ke skutečnosti i k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáka k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům.

Výtvarná výchova je vyučována většinou ve třídě a velmi úzce souvisí se všemi vyučovacími předměty.

Obsah

Výtvarná výchova napomáhá rozvíjet aktivním způsobem vlastní citový prožitek a vede žáky k poznání okolního světa. Vychází z tvůrčí činnosti. Hledá souvislost mezi jednotlivými druhy umění. Rozvíjí dětskou fantazii. Výtvarná výchova přispívá k rozvoji osobnosti k výchově sebevědomí i sebekritičnosti, k výchově tolerance a sounáležitosti. Je zde propojována smyslová, citová a myšlenková složka dětské psychiky. Přispívá k seberealizaci žáků, kultivuje jejich projev a utváří jejich žebříček uměleckých hodnot.

Žáci si osvojují teoretické i praktické dovednosti v těchto základních výtvarných technikách:

Malba

Kresba

Grafika

Modelování

Časové a organizační vymezení

Časové vymezení:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem povinných hodin
1 hodina	1 hodina	1 hodina	2 hodiny	2 hodiny	7 hodin

Organizační vymezení:

Ve vyučovacích hodinách se pracuje individuálně, ve dvojici i ve skupině. Z dalších forem realizace výtvarné výchovy jsou zařazeny vycházky, exkurze, divadlo a projekty.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v předmětu výtvarná výchova směřuje k utváření klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace;
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot;
- spoluutváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností;
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života;
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě.

Vzdělávací obsah je členěn do tří oblastí:

- rozvíjení smyslové citlivosti:
  - prvky vizuálně obrazného vyjádření
  - uspořádání objektů do celků
  - reflexe a vztahy zrkovného vnímání k vnímání ostatními smysly
  - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření;
- uplatňování subjektivity:
  - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností
  - typy vizuálně obrazných vyjádření
  - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením;
- ověřování komunikačních účinků:
  - osobní postoj v komunikaci
  - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření
  - proměny komunikačního obsahu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení	- vedeme žáka k učení prostřednictvím vlastní tvorby - rozvíjíme tvořivost aktivním osvojením výtvarných technik - zprostředkujeme pohled na umění jako na způsob poznávání světa

Kompetence k řešení problémů	- rozvíjíme schopnost posuzovat výtvarné dílo i vlastní tvorbu - nabízíme širokou nabídku výtvarných prostředků k vlastnímu zpracování a vyhledávání podobností
Kompetence komunikativní	- vedeme ke komunikaci s okolím pomocí svého výtvarného díla - orientujeme žáka k vytváření vlastního názoru, který sděluje svému okolí
Kompetence sociální a personální	- uplatňujeme individuální přístup k talentovaným žákům, ale i k žákům s poruchami učení - posilujeme sebedůvěru žáka - poskytujeme prostor pro osobité výtvarné projevy žáka
Kompetence digitální	- motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení - poskytujeme žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace - vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Vzdělávací obsah

Výtvarná výchova – 1. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
VV-3-1-01 rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	• rozvíjí cit pro barvy a poznává jejich vlastnosti, při tvorbě vychází z vlastních zážitků a představ	• zapíjení barev, práce s vodovými barvami, druhy čar a druhy linií
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• rozpoznává a uplatňuje techniky malby a kresby, rozvíjí vlastní fantazii, pracuje s přírodními materiály	• práce s přírodninami, otisky přírodnin, barvy, tužka, pastelky

V-3-1-03 vnímá události různými smysly a je vyjadřuje	• uplatňuje vlastní životní prožitky a zkušenosti	• výtvarný rytmus

Výtvarná výchova – 2. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
VV-3-1-01 rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	• užívá základní klasifikaci barev, chápe vlastnosti studených a teplých barev, výtvarně vyjadřuje své pocity a emoce	• teplé, studené a neutrální barvy, lineární kresba, souměrnost, rovnoběžnost, tvary, objemy
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	• uvědoměle zachází s různými prostředky a materiály, řadí prvky na ploše, užívá přírodnin ve výtvarném pojetí, rozvíjí estetické cítění	• práce s modelovací hmotou, modelování předmětů, práce s přírodninami, dotváření obrázků
V-3-1-03 vnímá události různými smysly a je vyjadřuje	• rozvíjí smysl pro krásu a vztah k životnímu prostředí, aktivní práce s ilustracemi, poznává některé aspekty bydlení	• modelování a zobrazování věcí sloužících člověku, jednoduchého obytného prostoru a pohádkových postav, sledování předmětu z hlediska tvaru
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	• prohlubuje své zkušenosti s hračkami a loutkami	• prohlídka knih různých ilustrátorů, beseda o tom, jak si děti hrály dříve

Výtvarná výchova – 3. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
VV-3-1-01 rozpoznává (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	žák používá běžné pojmy z nauky o barvě, osvojuje si praktické poznatky a dovednosti s výtvarnými výrazovými prostředky – malba, křída, pastel, temperové barvy	barevný kontrast, míchání barev a doplňkové barvy
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	vychází ze zrakových, hmatových a sluchových vjemů, poznává krásu přírody, rozvíjí estetický vztah k přírodě	výtvarné zobrazování přírodnin a jejich tvarů, vystihování různými technikami
V-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	získává grafickou představu skutečnosti, rozvíjí kladný vztah k věcem, rozvíjí své pracovní kompetence	výtvarné zobrazování předmětů, osa souměrnosti, symetrie, asymetrie
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	rozvíjí smysl pro materiál a představu o úloze fantazie v životě člověka	přechod od plochy k prostoru, výtvarné vyjádření děje, pohyb na papíře v popředí, v pozadí
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	seznamuje se s funkcí písma, s druhy výtvarného umění	písmo psané, kreslené, stříhané, vytrhávané, řazení v jednoduchých nápisech, druhy výtvarného umění v životě člověka

Výtvarná výchova – 4. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
VV-5-1-01 - při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	výtvarně vyjadřuje kontrast barev v přírodě, učí se vyjadřovat morfologii rostlin, kreslí tvary jejich těla, přesněji vyjadřuje proporce lidského těla v konfrontaci se skutečností	barvy přírody v ročních obdobích, vzájemné rozmístění postav a prvků na ploše, vyjádření děje, tvarová a barevná nadsázka
VV-5-1-02 - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	používá běžných pojmů z nauky o barvě, seznamuje se s různými grafickými materiály a technikami – koláží, mozaikou, maluje temperovými a vodovými barvami, pastely	výtvarné vyjádření skutečnosti, malba postav lidí a zvířat, barevná harmonie při dekorativním řešení v materiálu – koláž, mozaika
VV-5-1-03 - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	poznává výtvarný výraz v jednoduchých prostorových tvarech, na základě hry a experimentování, poznává vlastnosti a možnosti různých materiálů	okolí a prostor dětského života, sestavování prostorové makety z geometrických tvarů

Výtvarná výchova – 5. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
VV-5-1-01 - při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na	výtvarně vyjadřuje kontrast barev v přírodě, učí se vyjadřovat morfologii rostlin, kreslí tvary jejich těla, přesněji vyjadřuje proporce	barvy přírody v ročních obdobích, vzájemné rozmístění postav a prvků na ploše, vyjádření děje,

základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) ;	lidského těla v konfrontaci se skutečností	tvarová a barevná nadsázka
VV-5-1-02 - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	• nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• tvorba nástěnky, propagace díla, vytvoření komiksu, časopisu, obalu na knihu
VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	• procvičuje si grafické a malířské techniky, rozvíjí smysl pro výtvarný rytmus	• obal, tapeta, grafický reliéf, keramické vzory
VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	• porovnává různé vizuální vyjádření – zdroj inspirace	• umělecká tvorba v různých kulturách, inspirace pro vlastní tvorbu
VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	• prohlubuje cit pro prostorové ztvárnění pohybem a hmatem na základě experimentování, poznává vlastnosti různých materiálů, rozvíjí cit pro tvar a kompozici	• modelování lidských a zvířecích postav, prostorová maketa, volné výtvarné zpracování ilustrace, smyčky, kruhy, linie, fotomontáž, práce s textilem

Zařazení průřezových témat

Průřezová témata			
Téma	Tematický okruh	Námět	Forma
Environmentální výchova	Vztah člověka k prostředí (výchova k životnímu prostředí) Ekosystémy	Kresba, malba	Integrace do předmětu 4. ročník Integrace do předmětu 5. ročník

Výchova demokratického občana	Výchova k samostatnosti a sebekritice, ohleduplnosti	Kresba-rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celku, vnímání velikosti	Integrace do předmětu 4. ročník Integrace do předmětu 5. ročník
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá – poznávání evropských kultur	Techniky plastického vyjádření – reflexe a vztahy zrkovného vnímání k vnímání ostatními smysly-hmatové, pohybové podněty	Integrace do předmětu 5. ročník

5.5.2 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy předmětu hudební výchova na 1. st. ZŠ jsou ověřovány na konci 5.ročníku; termín: květen-červen; za vyhodnocení zodpovídá pedagog předmětu. Výstupy pro 1.- 4.ročník jsou dílčí, ověřovány průběžně pedagogem vyučovacího předmětu v daném ročníku. Celkové hodnocení žáka je dle Školního řádu. Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 vyučovací hodinu týdně. Výuka probíhá v učebně HV, i ve třídě.

Základní formou výuky je vyučovací hodina, které se účastní celá třída. podle možnosti probíhá výuka v odborné učebně. Kromě běžných vyučovacích hodin, navštěvují žáci výchovné koncerty nebo pořady o hudbě.

Obsah

Smyslem předmětu je vést žáky k uměleckému citění a vnímání okolního světa. Dochází k rozvoji tvořivosti a estetického citění žáků. V konkrétní podobě rozvíjí předmět rytmické, pěvecké, instrumentální, hudebně pohybové a poslechové schopnosti a dovednosti žáků. Utváří celkovou dětskou hudebnost. Žáci získávají základní pěvecké návyky, pracují s hudebními formami a výrazovými prostředky hudby, seznamují se s hrou na jednoduché hudební nástroje, se zvuky a tóny jednotlivých hudebních nástrojů. Reagují na hudbu pohybem a poznávají hudbu v různé době, v různých žánrech a stylech.

Časové a organizační vymezení

Časové vymezení:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem povinných hodin
1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina	5 hodin

Organizační vymezení:

Výuka předmětu probíhá v kmenových třídách nebo v herním prostoru ŠD. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, poslechové činnosti, pěvecké činnosti, samostatná práce, krátkodobé projekty. Výuku dle možností doplňují koncertní vystoupení.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- porozumění hudebnímu umění prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností;
- aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace;

- seznamování prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního umění;
- rozvoji schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, gesta, mimiky, sebevyjádření;
- poznávání zákonitosti tvorby, žák se seznamuje s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Obsah učiva v jednotlivých ročnících se skládá z těchto vzdělávacích okruhů:

1. vokální činnosti,
2. instrumentální činnosti,
3. hudebně pohybové činnosti,
4. poslechové činnosti.

Tematické celky vzdělávacích okruhů vyučovacího předmětu:

1. Vokální činnosti:

- pěvecký a mluvní projev;
- hudební rytmus;
- dvojhlas a vícehlas;
- intonace, vokální improvizace;
- záznam vokální hudby.

2. Instrumentální činnosti:

- hra na hudební nástroje;
- rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace;
- záznam instrumentální melodie.

3. Hudebně pohybové činnosti:

- taktování, pohybový doprovod znějící hudby;
- pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby;
- orientace v prostoru.

4. Poslechové činnosti:

- kvality tónů, vztahy mezi tóny;
- hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem;
- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj;
- hudební styly a žánry;
- hudební formy;
- interpretace hudby.

Výchovné a vzdělávací strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení	– vedeme žáky k tomu, aby rozuměli obecně používaným termínům v hudební oblasti a uměli je vhodně využít – motivujeme žáky k intenzivním estetickým prožitkům na základě získaných vědomostí – klademe důraz na aktivní rozvíjení schopností a dovedností žáků
Kompetence k řešení problémů	– podporujeme u žáků schopnost obhájit svůj názor při subjektivním hodnocení umění – vedeme žáky k tomu, aby si uvědomili, že každý jedinec je jiný, a proto může stejnou věc vnímat různým způsobem.
Kompetence komunikativní	– vedeme žáky k tomu, aby dokázali používat mimojazykovou komunikaci – umožňujeme žákům, aby se byli schopni kulturně a umělecky projevit
Kompetence sociální a personální	– umožňujeme žákům spolupracovat v týmu, přijímat role a úkoly, které v týmu plní – seznamujeme žáky se zásadami a pravidly slušného chování na kulturních akcích a dbáme na jejich dodržování – budujeme u žáků sebedůvěru – respektujeme osobní názory žáka a vedeme žáky k ohleduplnosti
Kompetence digitální	– vedeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny – motivujeme žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů – vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Vzdělávací obsah

Hudební výchova – 1. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	• dbá na hlasovou hygienu, správně dýchá a vyslovuje • zpívá jednoduché písně na základě svých dispozic • rozšiřuje svůj hlasový rozsah	• hlasová hygiena • nasazení a tvorba tónu • pěvecké dovednosti
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty	• rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty	• písně, říkadla (2/4, 3/4 takt) • hudební hry
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• reprodukuje motivy, doprovází jednoduché skladbičky • chápe hudební grafické znaky jako záznam melodie • rozpozná jednotlivé části písně	• hudební nástroje z Orffova instrumentáře • hra na tělo • notová osnova, nota, houslový klíč, repetice • předehra, refrén
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• pohybem zaznamenává takt • doprovází pohybově hudbu • orientuje se v prostoru	• taktování - 2/4, 3/4 takt • taneční hry se zpěvem, lidové tance • utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• rozlišuje zvuk – tón • rozpozná kvalitu tónu • rozpozná dynamické změny v hudbě	• zvuk – tón • délka, síla, barva, výška • dynamická znaménka
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• rozliší hudbu vokální a instrumentální • rozpozná některé hudební nástroje • rozliší hudební styly a žánry	• lidský hlas – hudební nástroj • hudební nástroje • hudba taneční, pochodová, ukolébavka

	• vnímá hudbu s prožitkem, vyjádří svoje pocity • dodržuje zásady společenského chování	• poslech a interpretace hudby • návštěva hudebních a divadelních představení

Hudební výchova – 2. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
HV-3-1-01 v jednohlase	• dbá na hlasovou hygienu, správně dýchá a vyslovuje • zpívá jednoduché písně na základě svých dispozic • rozšiřuje svůj hlasový rozsah	• hlasová hygiena • nasazení a tvorba tónu • volný nástup 5. stupně • pěvecké dovednosti, brumendo, kánon
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty,	• rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty • zachytí melodii a rytmus jednoduché písně	• písně, říkadla (2/4, 3/4 takt) • hudební hry • grafické vyjádření – linka, zápis rytmu
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• reprodukuje motivy, doprovází jednoduché skladbičky • chápe hudební grafické znaky jako záznam melodie • rozpozná jednotlivé části písně	• hudební nástroje z Orffova instrumentáře • hra na tělo • notová osnova, houslový klíč, druhy not, repetice • předehra, refrén
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• pohybem zaznamenává takt • doprovází pohybově hudbu • orientuje se v prostoru	• taktování - 2/4, 3/4 takt • taneční hry se zpěvem, lidové tance • utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• rozlišuje zvuk – tón • rozpozná kvalitu tónu • rozpozná dynamické změny v hudbě • rozpozná pohyb melodie	• zvuk – tón • délka, síla, barva, výška • dynamická znaménka • melodie vzestupná a sestupná
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební	• rozliší hudbu vokální, instrumentální, vokálně instrumentální	• lidský hlas – hudební nástroj • sbor

nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• rozpozná některé hudební nástroje • rozliší hudební styly a žánry • vnímá hudbu s prožitkem, vyjádří svoje pocity • dodržuje zásady společenského chování	• hudební nástroje • hudba taneční, pochodová, ukolébavka • poslech a interpretace hudby • píseň lidová a umělá • návštěva hudebních a divadelních představení

Hudební výchova – 3. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
HV-3-1-01 zpívá v jednohlase	• dbá na hlasovou hygienu, správně dýchá a vyslovuje • zpívá jednoduché písně na základě svých dispozic • rozšiřuje svůj hlasový rozsah	• hlasová hygiena • nasazení a tvorba tónu • Volný nástup 5. stupně • Pěvecké dovednosti, brumendo, kánon
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty	• rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty • zachytí melodii a rytmus jednoduché písně	• písně, říkadla (2/4, 3/4, 4/4 takt) • hudební hry • grafické vyjádření – linka, zápis rytmu, notový zápis
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• reprodukuje motivy, doprovází jednoduché skladbičky • chápe hudební grafické znaky jako záznam melodie • rozpozná jednotlivé části písně	• hudební nástroje z Orffova instrumentáře • hra na tělo • notová osnova, houslový klíč, basový klíč, druhy not, pomlky, repetice • předehra, mezihra, dohra, refrén
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• pohybem zaznamenává takt • doprovází pohybově hudbu • orientuje se v prostoru	• taktování - 2/4, 3/4, 4/4 takt • taneční hry se zpěvem, lidové tance, pantomima • utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů

HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	• rozlišuje zvuk – tón • rozpozná kvalitu tónu • rozpozná dynamické změny v hudbě • rozpozná pohyb melodie	• zvuk – tón • délka, síla, barva, výška • dynamická znaménka • melodie vzestupná a sestupná
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• rozliší hudbu vokální, instrumentální, vokálně instrumentální • rozpozná hudební nástroje • rozliší hudební styly a žánry • rozliší hudební formy • vnímá hudbu prožitkem, vyjádří svoje pocity • dodržuje zásady společenského chování	• lidský hlas – hudební nástroj • sbor • hudební nástroje • hudba taneční, pochodová, ukolébavka • rondo, menuet, malá písňová forma • poslech a interpretace hudby • píseň lidová a umělá • návštěva hudebních a divadelních představení

Hudební výchova – 4. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
HV-5-1-01 zpívá na základě svých dispozic v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	• zazpívá při sólovém i společném zpěvu vybranou lidovou píseň, dodržuje zásady hlasové hygieny a využije získané pěvecké dovednosti	• pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus, dvojhlas a vícehlas
HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	• rozpozná na základě poslechu i zobrazení jednotlivých nástrojů základní skupiny hudebních nástrojů (bicí, strunné, dechové)	• rytmizace, melodizace, hudební improvizace, hudební doprovod
HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	• vybere ze znějících hudebních ukázek skladby s dominujícím hudebním vyjadřovacím prostředkem (rytmus, melodie, barva)	• hudební výrazové prostředky, pohyb melodie, hudební styly a žánry

HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	reaguje na znějící hudbu odpovídajícím pohybem, předvede ukázkou tanečních kroků u známých tanečních písní	pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, jednoduché lidové tance, orientace v prostoru – utváření pohybové paměti

Hudební výchova – 5. ročník

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
HV-5-1-01 zpívá na základě svých dispozic v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	zaspívá při sólovém i společném zpěvu vybranou lidovou píseň, dodržuje zásady hlasové hygieny a využije získané pěvecké dovednosti, orientuje se v notovém záznamu písně	pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus, dvojhlas a vícehlas, intonace, vokální improvizace, záznam vokální hudby
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	píseň či melodii zaspívá, zahraje či ji pohybově ztvární	zpěv, pohybové ztvárnění písně
HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	využívá jednoduché nástroje k doprovodné hře	nástroje vhodné pro doprovod určené písně
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	rozpozná a popíše základní znaky malé písňové formy, ronda, variace	hudební forma
HV-5-1-05 vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	vytvoří jednoduchou přede hru, mezihru či dohru, k zahranému či zpívanému předvěti vytvoří rytmické nebo melodické závěti	rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba přede her, mezihry a doher, hudební hry

HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	vybere ze znějících hudebních ukázek skladby s dominujícím hudebním vyjadřovacím prostředkem, pozná ve znějící ukázce, kde dojde k výrazné změně tempa, rytmu, dynamiky	hudební výrazové prostředky, hudba vokální, instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj, hudební styly a žánry, hudební formy, interpretace hudby
HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	předvede ukázkou tanečních kroků u známých tanečních písní – mazurka, polka	pohybové vyjádření hudby

Zařazení průřezových témat

Průřezová témata			
Téma	Tematický okruh	Námět	Forma
Osobnostní a sociální výchova	Sociální rozvoj Kooperace a kompetice	Kraj, ve kterém žijeme, vytváření mapy	Práce ve skupinách 5. ročník
Výchova demokratického občana	Občan, občanská společnost a stát Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Symbyly našeho státu a jejich význam Dějiny naší vlasti	Integrace do předmětu 4. ročník Integrace do předmětu 5. ročník
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Objevujeme Evropu a svět	Cestujeme po Evropě	Integrace do předmětu 5. ročník

5.6 Člověk a zdraví

5.6.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů a k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové.

Tělesná výchova je na 1. stupni vyučována v 1. – 5.ročníku, 2 hodiny týdně, současně se dbá i na tělesné a hygienické aktivity během celého týdne.

Předmět tělesná výchova úzce souvisí s předmětem pracovní činnosti, přírodovědou, prvoukou. Zvláštní pozornost se věnuje zásadám 1. pomoci.

Tělesná výchova je realizována jako vyučovací hodina v tělocvičně nebo na školním hřišti. Uplatňuje se také jako relaxační chvílka v hodinách jiných vyučovacích předmětů. Součástí jsou vycházky do přírody, lehkootletické soutěže a turistika. Žáci mohou navštěvovat kroužek aerobiku a pohybových her.

Obsah

Cílem Tělesné výchovy je harmonický rozvoj žáka po stránce tělesné i duševní a vytváření návyku trvale cvičit a sportovat. Rozvíjí tělesnou zdatnost, výkonnost a kulturu pohybového projevu. Ovlivňuje zdravotní stav, charakterové i volní vlastnosti (např. sebeovládání, trpělivost, houževnatost, vůli) a odstraňuje psychickou únavu. Úkolem Tělesné výchovy je osvojit si praktické dovednosti a návyky, rozvíjet teoretické znalosti (např. pravidla sportovních her) a zájem žáků k pohybovým aktivitám a sportu. Učí je dodržovat daná pravidla a hrát fair-play. Podporuje u žáků vztah ke svému tělesnému i duševnímu zdraví a k celkovému zdravému životnímu stylu.

Ve výuce se využívají:

Kondiční cvičení

Rytmická cvičení

Základy gymnastiky

Základy lehké atletiky

Drobné pohybové hry

Pobyt v přírodě

V 1. – 5. ročníku je zařazeno plavání. Ve 4. – 5. ročníku žáci v rámci dopravní výchovy získávají po splnění cyklistické zkoušky průkaz cyklisty.

Časové a organizační vymezení

Časové vymezení:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem povinných hodin
2 hodiny	2 hodiny	2 hodiny	2 hodiny	2 hodiny	10 hodin

Organizační vymezení:

Výuka probíhá v tělocvičně a gymnastickém sálu. Za příznivého počasí je využíváno školní hřiště. Výuka je doplňována účastí žáků na sportovních aktivitách a soutěžích.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty;
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů;
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí;
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje;
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví;
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.;
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.;
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně nebo na hřišti. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku zaměřenou na dostatečnou přípravu organismu na následující cvičební úkony a pohybové dovednosti a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Vyučující v hodinách využívá různé metody a formy práce, používá veškeré dostupné nářadí a náčiní. V rámci TV probíhají sportovní soutěže mezi třídami, žáci jsou připravováni na soutěže, v kterých reprezentují školu, výcvik bruslení, 2.-3.ročníky mají zařazený plavecký výcvik v počtu 20 plaveckých lekcí. Do TV zahrnujeme i zotavovací pobyty našich žáků.

Obsah učiva v jednotlivých ročnících se skládá z těchto vzdělávacích okruhů:

1. činnosti ovlivňující zdraví,
2. činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností,
3. činnosti podporující pohybové učení.

Tematické celky vzdělávacích okruhů vyučovacího předmětu:

1. Činnosti ovlivňující zdraví

- význam pohybu pro zdraví;
- příprava organismu;
- zdravotně zaměřené činnosti;
- rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu;
- hygiena při TV;
- bezpečnost při pohybových činnostech.

2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- pohybové hry;
- základy gymnastiky;
- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti;
- průpravné úpoly;
- základy atletiky;
- základy sportovních her;
- turistika a pobyt v přírodě;
- plavání;
- lyžování, bruslení.

3. Činnosti podporující pohybové učení

- komunikace v TV;
- organizace při TV;
- zásady jednání a chování;
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností;
- měření a posuzování pohybových dovedností;
- zdroje informací o pohybových činnostech.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:	
Kompetence k učení	– vedeme k všeobecnému přehledu v oblasti sportu a získání praktických dovedností a vědomostí
Kompetence k řešení problémů	– vybízíme k řešení problémů jak samostatně, tak v týmu – podporujeme prosazování svých rozhodnutí a schopností je obhájit – otevíráme prostor druhému k vyjádření jeho názoru
Kompetence komunikativní	– systematicky připravujeme k naslouchání a vnímání druhých zadáváme úkoly k osvojení různých prostředků komunikace a prohlubujeme dovednost užívat je ve svůj prospěch
Kompetence sociální a personální	– rozvíjíme spolupráci ve sportovních týmech a přijímání nových rolí, které v nich plní – vedeme k pomoci druhým a dovednosti o pomoc požádat – důsledně vyžadujeme zásady ohleduplného chování při sportovních aktivitách – posilujeme dovednost ocenit zkušenosti druhých a obohatit se jimi pro vlastní zdokonalování – zadáváme úkoly k seberealizaci, k získávání zdravé sebedůvěry, pocitu uspokojení a sebeúcty
Kompetence občanské	– vybízíme do aktivního sportování – vedeme k zaujímání správného postoje k fyzickému a psychickému násilí – učíme znát jejich práva a povinnosti ve škole i mimo školu
Kompetence pracovní	– při sportovních aktivitách vedeme k ochraně zdraví jejich i druhých – důsledně vyžadujeme dodržování vymezených pravidel – podporujeme zájem o pohybové aktivity a sport
Kompetence digitální	– seznamujeme žáky s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu) – motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a

	zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky – motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště – klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Vzdělávací obsah

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	• zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou • zvládá protahovací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění • dbá o správné držení těla • dbá na správné dýchání • projevuje radost z pohybu, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti • projevuje radost z pohybu, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti • respektuje zdravotní handicap a různou sportovní zdatnost spolužáků • chápe význam sportování pro zdraví	• vztah ke sportu – zásady jednání a chování • dodržování a nácvik správných návyků před každou hlavní cvičební aktivitou, rozcvičky • smysl pro čestnost a rovnost, spolupráce a kooperace
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	• vyjádří rytmus pohybem • zvládá vysoký start, běh k metě • provádí nácvik nízkého startu • zvládá skok z místa • zvládá hod míčkem z místa do dálky • cvičí na lavičkách, žíněnkách, švédské bedně, žebřinách	• rytmická cvičení – jednoduché taneční kroky (polka, valčík) • atletika – rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, štafetový běh – nácvik • gymnastika – cvičení na nářadí a s náčiním, průpravná cvičení a

	• nacvičuje cvičení se švihadlem • podbíhá lano • zvládne kotoul vpřed • provádí přetahy a přetlaky • provádí nácvik kotoulu vzad • nacvičuje chůzi na lavičce • zvládá základní plavecké dovednosti • dodržuje hygienu plavání	úpoly, přetahy a přetlaky • Základní plavecká výuka (1., 2., 3. ročník)
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	• spolupracuje při jednoduchých pohybových činnostech, soutěžích • zvládne přihrávku jednoruč • zná a dodržuje základní pravidla her • soutěží v družstvu	• sportovní hry – míčové a pohybové hry, jejich aplikace a zásady
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	• používá vhodné sportovní oblečení a obuv • dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, ve vodě	• základy hygieny v Tv • bezpečnost při Tv, pomoc
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	• zná a reaguje na povely, gesta, signály pro organizaci činností • osvojuje si a užívá názvy pohybových činností	• tělocvičné povely – komunikace v TV • pořadová cvičení

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	• ví, že pohyb je vhodný pro zdraví, napomáhá zdravému růstu	• pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu; zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná,

		kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	uvědomuje si, že je důležité organismus před cvičením připravit	rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, regenerace; kompenzace jednostranného zatížení; význam přípravy organismu před cvičením; průpravné úkoly – přetahy a přetlaky
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	Zvládá osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty pohybových her	základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním; hry s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity, využití netradičního náčiní při cvičení
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	uplatňuje pravidla bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, popíše poranění a přivolá učitele v případě úrazu	hygiena při TV, bezpečné chování, prevence úrazu, první pomoc
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu	snaží se o zlepšení svých výkonů a poskytuje základní pomoc a záchranu při cvičení	akrobacie, přeskok, hrazda, kladina, šplh

provedení pohybové činnosti	• podle svých možností provádí kotoul vpřed a vzad; provádí cviky na hrazdě a kladině, šplhá na tyč	• akrobacie – kotoul vpřed a vzad, rovnovážné polohy, stoj na ruce s pomocí; přeskok - 2–4 dílů bedny odrazem z trampolíny, roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku, trampolíny, skrčka přes kozu našíř odrazem z můstku; hrazda – shyb stojmo; z visu stojmo; kladina – chůze bez dopomoci, šplh
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	• zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly; dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování • chápe základní role a hráčské funkce v družstvu a dodržuje je v utkáních za pomoci učitele; uplatňuje zásady fair play jednání ve hře	• zásady chování a jednání – fair play, olympijské ideály a symboly
TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	• ví, že gymnastika obsahuje základní druhy cvičení, které napomáhají správnému držení těla, ovlivňování pohyblivosti, obratnosti a síly • užívá základní osvojované názvosloví	• základy gymnastiky – základní záchrana a pomoc při gymnastickém cvičení; průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů

		• základy gymnastiky – základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náradí a náčiní
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy	• zorganizuje pohybovou činnost pro spolužáky	• rozcvička; hry a soutěže; rozlosování a vedení sportovních her
TV-5-1-0 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	• pojmenuje základní atletické disciplíny; změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách • zvládá základní techniku běhu a hodů míčkem, skoku do dálky a umí je změřit	• atletika – základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů • atletika – běh, běžecká abeceda, rychlý běh do 60 m, vytrvalý běh do 1000 m na dráze (technika běhu), běh v terénu až do 15 minut, nízký start (na povel) a polovysoký start, hod míčkem, hod míčkem z rozběhu, spojení rozběhu s odhodem, skok do dálky z místa, z rozběhu

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo	• zvládá správné držení těla, zvládá podle svých předpokladů dané cviky	• zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, průpravná, relaxační a kompenzační

vlastním svalovým oslabením		cvičení, správné zvedání zátěže
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	zná minimálně 6 pohybových her a ví, jaké je jejich zaměření	základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním; hry s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity, využití netradičního náčiní při cvičení
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužák	adekvátně reaguje na poranění a přivolá učitele v případě úrazu	prevence úrazu, první pomoc
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	podle svých možností provádí kotoul vpřed a vzad; provádí roznožku přes nářadí odpovídající výšky; provádí cviky na hrazdě a kladině, šplhá na tyč	akrobacie – kotoul vpřed a vzad, rovnovážné polohy, stoj na rukou s dopomocí; přeskok - 2–4 dílů bedny odrazem, roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku, skřčka přes kozu našíř odrazem z můstku, trampolíny; hrazda – shyb stojmo; z visu stojmo; kladina – chůze bez dopomoci, šplh
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	zorganizuje soutěž pro spolužáky	rozcvička; hry a soutěže; rozlosování a vedení sport. her
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a	zvládá základní techniku běhu a hodů míčkem; umí připravit start běhu a vydat	atletika – běh, běžecká abeceda, rychlý běh do 60

porovná je s předchozími výsledky	povely pro start, zvládá techniku skoku do výšky i do dálky	m, vytrvalý běh do 1000 m na dráze (technika běhu), běh v terénu až do 15 minut, nízký start (na povel) a polovysoký start, hod míčkem, hod míčkem z rozběhu, spojení rozběhu s odhodem, skok do výšky, do dálky
TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole a v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	sledování informačních zdrojů; podle možností aktivní i pasivní účast na sportovních utkáních žáků školy

Zařazení průřezových témat

Průřezová témata			
Téma	Tématický okruh	Námět	Forma
Osobnostní a sociální výchova	Osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí	Lehkoatletické disciplíny	Integrace do předmětu 1. – 5. ročník
	Psychohygiena	Sportovní soutěže	Integrace do předmětu 1. – 5. ročník
	Sociální rozvoj Poznávání lidí	Sportovní hry	Integrace do předmětu 1.–5. ročník Sportovní den
	Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Dopravní výchova	Dopravní hřiště 4. a 5. ročník
	Hodnoty, postoje, praktická etika	Vodní hrátky	Plavecký výcvik 1. – 5. ročník

5.7 Člověk a svět práce

5.7.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávání v oblasti Člověk a svět práce směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků a vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, k osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k plánování práce a používání vhodných pracovních nástrojů a pomůcek, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů, k autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře a chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti a seberealizaci a k rozvíjení myšlení. Zaměřuje se jak na praktické dovednosti a návyky, tak na tvůrčí činnosti rozvíjející vnímání, citění, myšlení, intuici a fantazii.

Předmět navazuje na učivo matematiky (příprava pomůcek pro individuální činnosti při vyučování aritmetiky a geometrie), přírodovědy (příprava pomůcek k provádění pokusů), vlastivědy (výroba modelů staveb, zbraní, náradí, obaly na soubory z učiva), výtvarná výchovy (dokončení a vzhled výrobků), cizího jazyka (příprava kartiček a her).

Obsah

Předmět Pracovní činnosti umožňuje žákům získat vědomosti, pracovní dovednosti a návyky potřebné v běžném životě, formuje jejich osobnost. Zároveň díky široké škále pracovních činností a technik napomáhá již v tomto období k formování jejich profesní orientace. Žáci si osvojují zásady bezpečnosti a hygieny práce. Vytvářejí si aktivní vztah k ochraně a k tvorbě životního prostředí, učí se přebírat odpovědnost za vlastní činnost. Žáci se učí plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Předmět je rozdělen na pět tematických okruhů:

Bezpečnost a hygiena práce

Žáci si osvojují základy bezpečnosti a hygieny práce, učí se svoji práci organizovat a plánovat. Na pracovním místě udržují pořádek. Při úrazu dokáží poskytnout první pomoc.

Práce s drobným materiálem

Žáci se při praktických činnostech seznamují s vlastnostmi přírodních i technických materiálů. Pracují se základními nástroji a pomůckami, zdokonalují se v jejich používání.

Konstrukční činnosti

Při práci se stavebnicemi se žáci seznamují s návody a předlohami. Vytvářejí plošné i prostorové kompozice. Provádějí montáž i demontáž.

Pěstitelské práce

Žáci se podílejí na péči o třídní zeleň. Zároveň si na základě pozorování ověřují podmínky života rostlin a provádějí pěstitelské pokusy.

Příprava pokrmů

Žáci poznávají vybavení kuchyně. Připomínají si zásady hygieny při přípravě pokrmů a zásady společenského chování při stolování.

Časové a organizační vymezení

Časové vymezení:

1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	Celkem povinných hodin
1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina	1 hodina	5 hodiny

Organizační vymezení:

Výuka probíhá ve vyučovací hodině, pro žáky se připravují projekty, exkurze, práce na školním pozemku. V předmětu je využíváno kooperativní učení, práce jednotlivce, dvojic i skupin. V hojně míře jsou využity mezipředmětové vztahy.

Výchovně vzdělávací cíle

Vzdělávání v předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení jemné motoriky a manuální dovednosti;
- vytváření správných pracovních návyků při práci s různými nástroji;
- rozlišování materiálu, možnosti jejich opracování a výběr pro daný výrobek;
- rozlišování jednoduchých pracovních nástrojů, k čemu slouží, jak s nimi postupovat a bezpečně zacházet;
- vytváření pozitivního vztahu k práci;
- získávání aktivního vztahu k ochraně životního prostředí a utváření počátečního vědomí o individuálních možnostech každého člověka při řešení ekologických problémů;
- seznámení se s vybavením kuchyně a bezpečnosti a hygienou při přípravě jednoduchého pokrmu;
- dodržování zásad správného stolování;
- umožňování prostoru žakovským nápadům pro praktické a tvůrčí činnosti.

Obsah učiva v jednotlivých ročnících se skládá z těchto vzdělávacích okruhů:

Práce s drobným materiálem
Konstrukční činnosti
Pěstelské práce
Příprava pokrmů

Tematické celky vzdělávacích okruhů vyučovacího předmětu:

- vlastnosti materiálu, pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití, jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, lidové zvyky, tradice a řemesla;
- stavebnice, práce s návodem, s předlohou, jednoduchým náčrtem;
- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo, pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě, pěstování pokojových rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie;
- základní vybavení kuchyně, výběr, nákup a skladování potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování, technika v kuchyni – historie a význam.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení	– seznamujeme žáky s vlastnostmi materiálů – podporujeme plánování vlastní činnosti – zadáváme pracovní návod
Kompetence k řešení problémů	– vedeme k využití nejvhodnější dovednosti žáka – zvolíme nejlepší způsob k dosažení cíle – vyžadujeme vybavení zažitých pravidel
Kompetence komunikativní	– nabádáme žáky ke komunikaci při práci – podporujeme vlastní prezentace

Kompetence sociální a personální	– učíme žáky spolupracovat ve skupině, přijímat podřízené a vedoucí role – vytváříme příjemné prostředí při práci
Kompetence občanské	– vedeme k ochraně životního prostředí – podporujeme tvořivý přístup při práci
Kompetence pracovní	– vyžadujeme bezpečnost a hygienu práce – rozvíjíme snahu o kvalitní výrobky – vyhýbáme se rizikům při činnosti – orientujeme žáka k využití svých schopností pro jeho další rozvoj v životě
Kompetence digitální	– seznamujeme žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků – podporujeme žáky při vytvoření videonávodu vlastního výrobku nebo pokrmu

	– vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích – motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií

Vzdělávací obsah

Práce s drobným materiálem:

Učivo

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	• pracuje s drobným materiálem, seznamuje se s jednoduchými postupy při vytváření různých předmětů	• práce s papírem, práce s modelovací hmotou, práce s přírodním materiálem, stavby na pískovišti
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	• snaží se pracovat podle slovního návodu	• různé techniky – mačkání, trhání, lepení, stříhání, vystřihování, překládání a skládání papíru podle slovního návodu

Konstrukční činnosti:

Učivo

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• dovede sestavovat stavebnicové prvky, umí montovat a demontovat stavebnici	• práce se stavebnicí, konstrukční činnosti

Pěstitelské práce:

Učivo

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	• seznamuje se s péčí o nenáročné pokojové rostliny	• ošetřování pokojových rostlin, kypření, zalévání, otírání listů

Příprava pokrmů:

Učivo

- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- technika v kuchyni – historie a význam

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	zná základy společenského chování při stolování, příprava jednoduchého pohoštění	příprava jednoduchého pohoštění

Práce s drobným materiálem:

Učivo

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	používá jednoduché postupy při zhotovování různých předmětů z tradičních i netradičních materiálů, umí udělat uzel	práce s papírem a kartonem, prostorové tvary z papíru, práce s přírodninami a textilem, stavby z písku
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	respektuje slovní návod a pracuje podle předlohy	různé techniky práce podle návodu

Konstrikční činnosti:

Učivo

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	procvičuje elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	práce se stavebnicí samostatně dle návodu

Pěstitelské práce:

Učivo

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• provádí pozorování přírody a vlastními slovy zhodnotí výsledky pozorování	• pozorování rostlin v přírodě
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	• provádí péči o nenáročné rostliny	• ošetřování pokojových rostlin, rozmnožování rostlin

Příprava pokrmů:

Učivo

- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- technika v kuchyni – historie a význam

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	• seznámí se zásadami jednoduchého stolování, udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	• příprava jednoduchého pokrmu studené kuchyně
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	• Zná zásady vhodného chování při stolování	• zásady slušného chování při stolování, základy hygieny a bezpečnosti práce

Práce s drobným materiálem:

Učivo

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	• vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů, rozvíjí jemnou motoriku a manuální zručnost, pracuje ve skupině	• vlastnosti papíru, kartonu, druhy papíru, práce s bavlnkami a textilem
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	• zvládá práci podle slovního návodu či předlohy, dodržuje pravidla bezpečnosti	• samostatná volba techniky práce, výběr vhodného materiálu, výrobky z netradičních materiálů (přírodniny, špejle, krabičky, provázky), navlékání nití, uzel, přišítky knoflíku

Konstrukční činnosti:

Učivo

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	• práce se stavebnicí, stavby podle fantazie, modely těles

Pěstitelské práce:

Učivo

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	• zapisuje jednoduché společné záznamy o časovém pozorování růstu rostliny	• pozorování klíčení semen fazole, hrachu
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	• pečuje o nenáročné rostliny ošetřování pokojových rostlin a jejich péče	• ošetřování pokojových rostlin a jejich péče

Příprava pokrmů:

Učivo

- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- technika v kuchyni – historie a význam

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	• připraví tabuli pro jednoduché stolování	• příprava jednoduchých pokrmů
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	• žák se vhodně chová při přípravě jídla i stolování, dodržuje hygienické zásady	• správné stolování, upevňování zásad slušného chování

Práce s drobným materiálem:

Učivo

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	• zvládá dle své představivosti vytvářet výrobky různými pracovními postupy	• práce s drobným materiálem – papír, karton, modelovací hmota, přírodniny, textil, práce s jehlou a nití

ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	• inspiruje se lidovými tradicemi při svých tvořivých činnostech	• lidové zvyky a tradice, lidová řemesla
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	• orientuje se v druzích materiálu, dokáže zvolit vhodnou pracovní pomůcku	• samostatná volba způsobu provedení práce
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, ošetří drobná poranění	• pracuje dle správných hygienických návyků a dodržuje bezpečnost práce

Konstrukční činnosti:

Učivo

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	• provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	• stavebnice – plošné, prostorové, konstrukční, sestavování modelů, práce podle návodu
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• pracuje dle správných hygienických návyků a dodržuje bezpečnost práce

Pěstitelské práce:

Učivo

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	• samostatně vede pěstitelské pokusy, pozorování, provádí jednoduché pěstitelské pokusy	• péče o pokojové i venkovní rostliny, pěstování rostlin ze semen
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	• dokáže zvolit správné pomůcky, nástroje a náčiní podle druhu pěstitelských činností	• pěstitelské práce, pomůcky, nástroje a náčiní, práce na zahradě
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	• pracuje dle správných hygienických návyků a dodržuje bezpečnost práce

Příprava pokrmů:

Učivo

- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- technika v kuchyni – historie a význam

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	• zvládá orientaci v uspořádání a vybavení kuchyně	• základní vybavení kuchyně, elektrické spotřebiče v kuchyni, výběr, nákup a skladování potravin

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm	připraví samostatně jednoduchý pokrm	příprava jednoduchého pokrmu, dezertu
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	pravidla správného stolování, rozlišení běžné a slavnostní tabule
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	zásady hygieny a bezpečnosti práce, první pomoc při ošetření úrazu

Práce s drobným materiálem:

Učivo

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	naplánuje dle své fantazie různé výrobky, které poté zrealizuje přiměřenými pracovními postupy	práce s drobným materiálem – tradičním i netradičním, vyšívání
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	inspiruje se při svých tvořivých činnostech s různým materiálem lidovými prvky	návštěva muzea
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	sestaví si plán vhodných pracovních pomůcek vzhledem k použitým materiálům	organizace práce, pracovní operace a postupy, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	bezpečnost a hygiena práce, organizace pracovní plochy, úklid

práce; poskytne první pomoc při úrazu		a čištění pracovních pomůcek

Konstrukční činnosti:

Učivo

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	• pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	• návod, předloha, jednoduchý náčrt – sestavování a konstrukce prostorových modelů a staveb
ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	• dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	• plánování a vlastní pracovní činnosti při zachování bezpečnosti a hygieny práce

Pěstitelské práce:

Učivo

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	• zjišťuje základní podmínky pro život rostlin, pěstuje rostliny ze semen	• podmínky pro pěstování rostlin, osivo, rozmnožování
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných	• ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	• pěstování pokojových rostlin, základní podmínky pro

zásad pokojové i jiné rostliny		pěstování, půda, výživa rostlin, osivo, rozmnožování
ČSP-5-3-03 - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	pojmenuje jednotlivé nářadí a k práci vybere správné pomůcky	práce s nářadím na zahradě
ČSP-5-3-04 - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce	hygiena a bezpečnost při práci

Příprava pokrmů:

Učivo

- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- technika v kuchyni – historie a význam

Očekávané výstupy	Školní výstupy	Obsah učiva
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	pojmenovává a bezpečně používá základní kuchyňský inventář	základní kuchyňské vybavení
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm	dodržuje zásady zdravé výživy při přípravě jednoduchých pokrmů	jednoduché pokrmy
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	respektuje kulturu a pravidla stolování	úprava stolu, obsluha a stolování
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	pracuje bezpečně se základním kuchyňským inventářem, umí poskytnout první pomoc při úrazu	bezpečnost a hygiena v kuchyni, první pomoc při úrazu

Zařazení průřezových témat

Zařazení průřezových témat			
Téma	Tématický okruh	Námět	Forma
Osobnostní a sociální výchova	Kreativita	cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivosti a v mezilidských vztazích	Integrace do předmětu v 1. – 5. ročníku
Multikulturní výchova	Lidské vztahy	Právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci;	Integrace do předmětu v 1. – 5. ročníku

V Postřekově 26. 08. 2024

.....

Mgr. Oríšek Martin
ředitel školy